

Članilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posla- lahaja vsako srede ob 6 zjutraj. — Spis in dopis naj se pošiljaše Uredništvo „Domoljuba“, uredečnega reklaščije in laserati pa Upravništvo „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Oprti ob Francijo.

Vae soli — gorje mu, kdor je sam! To velja za državo še veliko bolj kot za posameznega človeka.

In naša država dosedaj ni bila dosti v boljšem položaju. Naša stara, zagrizena sovražnica Italija je skušala okrog nas zvariti obroč sovražnikov, ki naj bi ob danem znamenju postavili svoje vojake ob naši meji, dočim bi Italija korakala v Slovenijo in Dalmacijo ter se polasitila naše zemlje in naše kulture. Teža načrta Italijani sploh ne skrivajo. Hočejo imeti naš les in naš premog. Mi Slovenci bi bili taki umirajoči sužnji, kot so sedaj naši neodrešeni bratje onkraj meje.

Zato je Mussolini vedno in ob vsaki priliki izžival. Zakaj videl je, da nimamo prijateljev in ne opore in v takem slučaju zna celo Italijan biti korajžen.

Naša politika je bila dosedaj taka: Italijanu ustrezni vse do zadnjega, da bo prijazen. Italijan pa, čim več je dobil, tem bolj je bil predrzen. Dr. Korošec in dr. Marinkovič pa sta bila drugačnega mnenja: Pusti Italijo pri miru in zagotovi si drugod dobrih in zanesljivih prijateljev.

To novo načelo je zmagalo s sedanjo Vukičevičevo vlado: Naša država se je kar najtesneje zvezala s Francijo, ki ima v evropski politiki tako odločilno besedo, da preko nje ne more nobena država.

Naš zunanji minister se mudi sedaj v Parizu, kjer je podpisal novo jugoslovansko-francosko politično pogodbo, na podlagi katere bo naša država v družbi s Francijo povsod v evropski politiki nastopala kot enota. Na ta način smo mi dobili v Franciji, ki nam je bila že od nekdanj zelo naklonjena, močno oporo.

Pogodba, kakor se zatrjuje, nima nobenega sovražnega namena proti Italiji, pač pa pomeni veliko okrepitev jugoslovanske politike na Balkanu, vsled česar seveda Italija ne bo imela več korajže neprestano rožljati s sabljo ob naši južni meji.

Zlasti mi Slovenci smo se naravnost oddahnili, ko je bila podpisana ta pogodba. Zakaj zadnje leto smo živeli v vednem strahu, kdaj bo velike jugoslovanske potrepljivosti konec ali kdaj bo Italija mislila, da je Jugoslavija dovolj osamljena in je čas zavojevati slovenski premog in dalmatinsko morje.

Zato razumemo italijansko časopisje, ki je kar divje radi te pogodbe: zakaj italijanske sanje zagospodovati na Balkanu so se s tem podpisom znatno razblinile, mi Slovenci pa smo lahko mirnejši glede bodočnosti.

Dr. Korošču in dr. Marinkoviču pa bo slovensko ljudstvo hvaležno, ker sta ga rešila vojne more, ki je prežala na nas preko Nanosa.

Da dvignemo gospodarsko moč.

Sedanja vlada je pod vplivom dr. Korošca začela z vztrajnim in dobro premišljenim gospodarskim delom, katorega glavna naloga je, dvigniti gospodarsko moč vseh naših delovnih slojev, zlasti kmeta, ki tvori 75% v državi. Zato je v prvi vrsti treba znižati previsoke dajatve, ki kot mora tlačijo naše gospodarsko življenje, da ne more dihati.

Novi proračun zmanjšan.

Proračun za prihodnje leto mora biti predložen po postavi do 20. nov. vsakega leta. Od proračuna je gospodarstvo bistve-

no odvisno. Doslej so se proračuni vsako leto zviševali in s tem tudi višali davki in dajatve. Na drugi strani pa se je denar strahotno zapravljaj. Ob državnem krmilu sta pač sedeli stara, še nerazčiščena radikalna stranka in samostojno-demokratska (žerjavovska) stranka. O prvi je znano, da je imela med seboj celo vrsto korupcionistov, ki jih sedaj ni več v skupščini, o žerjavovski stranki cela država ve, da je najbolj nesposobna stranka za zdravo in pošteno gospodarstvo. Kakor so delali s Slavensko banko, tako so ravnali z državo.

Finančni minister je izjavil, da bo pro-

račun znatno manjši, kot so bili dosedanj. To se pravi: dajatve in davki bodo tudi manjši.

Znižane takse.

Razne takse so pri nas tako visoke, da je za našega nepremožnega delovnega človeka naravnost luksusa, če hoče priti do pravice. Zato je pripravljen načrt, da se znižajo zlasti sodne in upravne takse.

Takoj na to pridejo na vrsto zakon o najetju

velikega posojila,

katero se bo uporabilo v prvi vrsti za velika javna dela, ki se morajo izvršiti, v prvi vrsti železniške proge in najnujnejša vodna dela. S tem se bo znatno omejila brezposelnost, ki je posledica opešane gospodarske moči v državi. Z delom pa se bo gospodarska moč vseh slojev znatno dvignila. Potem pride na vrsto zakon

o izenačenju davkov,

o čemer smo že zadnjič poročali. Omenjamo pa danes to še enkrat zato, ker radičevci vpijejo, da je ta zakonski načrt propadel. Radičevci so skupno z žerjavovci namreč stavili neki predlog, v katerem so prepisali iz vladnega programa vse tiste gospodarske delo, ki naj se izvrši, da se oblaži gospodarska kriza. Način izvršitve pa predlagajo tak, da bi morali ljudem davke povišati, ne pa znižati. Da je vlada tak predlog odklonila, je jasno. Jasno je tudi, da hočejo radičevci s takimi predlogi samo ovirati gospodarsko delo sedanje vlade, da bi lahko rekli: glejte, nič ne dela.

Za delavstvo.

Minister dr. Gosar je ministrskemu svetu predložil pravilnik o organizaciji posredovanja dela, o dajanju podpor brezposelnim in oddajanju cenenih posojil za graditev delavskih stanovanj. Minister je že v zbornici razložil, da je najuspešnejši boj proti brezposelnosti delo, ki ga je treba delavcem preskrbeti. Zato se bodo s tem pravilnikom tako zvane borze dela na novo preuredile, da bo njih delo uspešnejše, na drugi strani pa bo vlada skrbela, da se začne z velikimi javnimi gradbami. Podpore bodo dobili le tisti delavci, kateri res ne morejo dobiti dela in bi morali radi brezposelnosti stradati. Na vsak način pa se bo zabranilo, da bi se ta denar zbi-

ral v raznih bankah, kjer bi kapitalisti kupčevali z njim. Glede delavskih stanovanj stoji minister na stališču, da se ne zidajo velike delavske kasarne, temveč male delavske hišice, ki jo more delavec dobiti v svojo last.

Ministrski svet je dr. Gosarjev pravilnik soglasno sprejel in bo takoj, ko ga potrdi tudi finančni odbor, zadobil veljavo.

Zmaga v trgovski zbornici.

V industriji je bil narejen sporazum. Od 16 članov je 6 somišljenikov SLS.

V trgovini je bila vložena samo ena pravilna lista, ker so jo demokratje napak vložili. Vsi na tej listi izvoljeni so proti demokratom. Večina od njih je somišljenikov SLS.

V obrtnem odseku so se vršile volitve. Oddanih glasov je bilo 19.088. Za našo listo je glasovalo 11.508 in za žerjavovsko 7083. Drugi glasovi so bili neveljavni. Izvoljenih je 10 naših in 6 žerjavovcev.

Reči moramo, da so se naši obrtniki sijajno držali. Upamo, da bo zbornica tudi dobro delala. Pride skupaj prvič 25. novembra t. l.

Bog daj, da bi kmalu imeli tudi našo kmetijske zbornico!

Par misli k zmagi v trgovski zbornici.

Vsakemu svoje!

Zakaj so se pristaši naše stranke zavzeli za to lepo zmago pri volitvah v zbornico za trgovino, obrt in industrijo? Zato, ker hočemo, da pride vsak stan do svoje veljave. Hočemo, da bi bil kmet vedno bolj zaveden, da bi vedno bolj držal skupaj, da bi vedno bolj ljubil svojo zemljo in svojo domačijo. Tudi delavcu, ki nima drugega kot svoje žuljave roke, pravimo: Zavedaj se vrednosti svojega dela, drži drug z drugim, pomagaj drug drugemu. Ravno tako pa želimo, da bi tudi obrtnik vedno bolj poznal misel za skupno delo. Vsakemu stanu torej svoje. Vsakemu pa posebej želimo medsebojno ljubezni in medsebojnega razumevanja.

Ne pa eden proti drugemu.

Nikoli pa ne sme biti sovraštvo med stanovi. Vemo, da ne gre vse na svetu gladko. Kako ribanje vedno lahko nastane. Toda pametni in krepko organizirani zastopniki posameznih stanov take stvari po treznem premisleku izravnavajo. Obsojamo torej boj med stanovi. En stan ne sme biti proti drugemu, ker so za človeško družbo vsi potrebni. Zato so se torej somišljeniki SLS zavzeli za lepo zmago obrtnikov pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. Odslej je tam vladal stari liberalizem, ki je učil: »vsak sam zase.« Odslej mora tam vladati misel na skupnost. Hočemo da se obrtni stan vedno bolj razvije in krepko organizira, smo pa proti temu, da bi bil kardokoli proti drugim stanovom.

Kaj pa trgovci?

Tudi trgovina je potrebna v človeški družbi. Zato somišljenik SLS ni proti trgovcem. Vsi pošteno trgovci imajo prostora v naši stranki.

Toda proti oduštvu, ki so ga v prejšnjih dobah nekateri trgovci uganjali, je morala biti poštena ljudska stranka. Pripoznamo, da gre tudi trgovcu dobiček in pošten zaslužek. Tudi, moramo reči, da je bilo zmeraj pri nas lepo število takih poštenih trgovcev. Žal pa je bilo v prejšnjih dobah tudi dovolj ljudi v trgovskem stanu, ki so šli preko pravih mej.

Trgovci in konsumci.

Marsikje so se kmetje in delavci združili in ustanovili svoje konsume. Ali je to proti trgovcem? Dvoje moramo reči: 1. Kmet, delavec ali obrtnik vsak ima pravico, da si pomaga. Če so se mu zdele trgovčeve cene previsoke, zakaj si ne bi smel z združenimi močmi nabaviti blaga po nizki ceni? Isto vendar stori vsak trgovec, da kupi tam, kjer je ceneje. 2. Pošten in dober trgovec ni propadel radi konsumma. Kdor je delal po zmernih cenah, je lahko obstal poleg konsumma. In, kjer ni bilo čutiti nobenega odiranja od strani trgovcev, konsumi niso šli.

SLS torej nikoli trgovcev ni odbijala od sebe.

Toda oderuhov ni trpela.

To velja tudi danes. Vsak trgovec ima prostor pri nas, če je pošten, pa naj gre tja, kamor spada. Kar velja tudi za vsak drug stan.

Še en važen nank.

Ko so prišli v Ameriko med Indijance iz Evrope prvi izkoriščevalci (pri nas bi rekli oderuhi), so začeli Indijancem ponujati žganje. Indijanci so pili — in umirali. Celi rodovi so poginili, zastrupljeni z žganjem. Marsikak lažitrgovec je pri nas v prejšnjih dobah z žganjem omamila kmete. Na žganju so se zadolžili, postali odvisni in nesrečni. Koliko kmečkih gruntov je pred vojno žganje uničilo. Ali ni bil tak nepridiprav od trgovca nesreča za kraj? Ali je čudno, če so ga ljudje zasovražili? Ali je mogel biti tak zastrupljevalec prijatelj cerkve, duhovščine? Šel je med »liberalce«, danes bi rekli med demokrate.

Takih ljudi seveda v našo stranko ni bilo in ne bo.

Današnji zastrupljevalci.

Z žganjem tak demokratični trgovec danes ne more več zastrupljati kot je včasih. Danes pa zastruplja ljudi marsikje s protiverskim časopisom. Ponuja ljudem proticerkvene in protiverske časopise, da otope za cerkev in vero. Mladino pokvari z amazanostmi, ki jih prinašajo taki listi. Kjer se razširi tak list, tam so ljudje omamljeni in oderuh jih spet lahko striže kot bedaste ovce.

Trgovci, ki širijo potem svojih trgovin protiverske časopise, so današnji zastrupljevalci ljudstva.

Taki niso za med nas. K takim pa tudi pošten človek ne bo naredil koraka čez prag njih trgovine.

Samostojneži pod žerjavovsko komando.

V Belgradu se je zgodilo veliko čudo: Pribičević in Radić sta se našla v objemu. Kdo se ne spomni, kako je Pribičevićeva stranka pred par leti vihrela bič nad radičevci, kako je dosegla, da se je sprejela zloglasno obznana nad radičevsko stranko kako je zapirala Radića ter ga postavljala na veleizdajniško klop. Kdo se ne spomni, kako je Radić rohnel zoper Pribičevića in videl v njegovi stranki posebljeno nasilje.

Kdo dalje ne ve, kako so slovenski žerjavovski časopisi obdelovali samostojneže in Puc'ja, in kako so samostojneže pri zadnjih volitvah zmerjali žerjavovce s pokvarjeno, kapitalistično gospodo, s katero pošten kmet nikdar in nikjer opravka imeti ne more.

Danes pa imajo v Belgradu skupen klub. Danes prirejajo skupne večerje, pišejo in si nazdravljajo ter »rešujejo« kmetški program. Radić in Pribičević se poljubljata, Žerjav in Puc'j si stiskata roke.

Kako je to mogoče?

Prvič: vsakdo pozna Radića. Kar danes reče, jutri pobija, danes vozi po enem kolovozu, jutri po drugem. Kar je včeraj proklinjal, danes blagoslovlja in jutri bo isto zopet opijeval. Torej za Radića ni nič čudnega, da se danes vrže okrog vratu Pribičeviću, katerega bi včeraj rad utopil v žlici vode.

Kar se pa tiče slovenskih radičevskih voditeljev, so pa itak po večini nekoč spadal liberalni stranki in se danes samo vračajo, odkoder so izšli. Glavni program samostojnežev je bil itak od vsega začetka boj proti SLS in »klerikalizmu« pod vabljivo kmetisko firmo, isti program imajo žerjavovci. Torej ni nobene druge zapreke za združitev obeh kril kot boj za korita.

Drugič: Pribičević in Radić se strahno trudita, da bi prišla v vlado. Ker pa niti enega niti drugega ne marajo, — zakaj zadnji čas je, da se v vladi začne resno gospodarsko delo — si obe stranki z vsemi napori prizadevata, da bi vlado vrjil ter čim bolj ovirali delo v narodni skupščini. Ker je pa za večji uspeh potrebna skupna taktika, sta se oba kluba združila.

Pri tem je pa seveda jasno, da bo Radić takoj zapustil Pribičevića, če bi mu

Proti kašlju katarju

uspelo zlesti v vlado, isto bi storil Pribičević.

Oni slovenski samostojni kmetje, ki so pristopili v stranko iz idealnih namenov, pa sedaj vidijo, pri čem da so: kakor medvede so jih vodili od samostojnežev k radičevcem, od radičevcev k žerjavovcem.

Program samostojnežev je bil laž od vsega početka, laž pa ima kratke noge.

Danes imamo v Sloveniji opraviti samo še z žerjavovci, ki imajo v radičevcih svojo podružnico.

Kaj pišejo nasprotniki.

Sramota Slovenije. Pod tem naslovom podaja g. Pucelj v »Kmetškem listu« razne svoje belgrajske fantazije. Vidi se, da je postal zvest učenec Radičeve šole, kajti prav grdo in neopravičeno zabavlja voditelj slovenskih radičevcev na SLS in njene poslance. S svojo izobrazbo je dospel že tako daleč, da se ne sramuje pisati o »kastriranem klerikalem klubu«. G. poslanec Pucelj s svojimi neotesanimi napadi našim poslancem ne škoduje, pač sam sebi.

★

»Radič je zagrozil z odhodom Hrvatov iz parlamenta, vlada se boji,« pripoveduje glasilo bivših samostojnežev. — Ne bo tako budo, kajti resnica je, da je Radič s svojo neresnostjo in gostobesednostjo sam kriv, da pred njim nima nihče, pa prav nihče, strahu. Če tega g. Pucelj nam ne verjame, naj vpraša svojega novega tovariša »Kmetške demokracije« g. Pribičevića, ki je ugnal republikansko radičevščino kaj hitro in brez težav v kozji rog. Kar se tiče zagroženega odhoda Radičevega iz Belgrada, je pa dokazano, da ni bilo za državo in nje davkoplačevalce vsaj doslej nič boljše, če je razlagal g. Radič v Belgradu svoje učenosti ali če jih ni. Za hrvatski narod in če hočete tudi za »prečane« pa je ogromna škoda, da Radič ni bil, ni in očevidno tudi ne bo to, kar bi bil lahko, pameten politik namreč. V tem žalostnem dejstvu — da govorimo z gosp. Pucljem — je resnično jedro naših težav.

★

Roparji, razbojnik, hajduki. S temi besedami je obkladal, kot poroča »Kmetški list«, najizobraženejši in eden največjih svetovnih politikov g. Radič (vsaj g. Pucelj ga danes tako ceni) svoje nasprotnike v parlamentu. Pa glej! Radičevci so sedeli 18 mesecev z »roparji, razbojnik in hajduki« prav prijateljsko v laži, g. Pucelj pa se je ogreval z radikalno milostjo še več časa in vendar vsi ti kmetški prijatelji se niso spomnili, da bi takrat radikalom rekli: »Prečani smo molza krava, dovolj smo čakali, zahtevamo znižanje in izenačenje davčnih bremen. Če bi jim bila korist davkoplačevalcev res pri srcu, bi zaropotali takrat, ko so imeli moč. Zakaj pa vendar tako vpijejo sedaj? Zato, ker jim je zaprta pot v vlado in pa, ker se v svoji strankarski ozkosrčnosti boje, da bi izenačenje in znižanje davkov in še marsikaj, za kar so pokazali radičevci in žerjavovci popolno nesposobnost, izvršili v blagor ljudstva drugi, brez njih in proti njim.

d Tu se pa že vse neha! Gospod okrajni glavar, kje ste? Ne bomo navedli ne kraja ne imen, ker ne maramo, da bi bilo vseh vaščanov preveč sram. Tole se je zgodilo pretekli teden. Vršila se je vesela svatba. Prav. Veselje mora biti in ga nikdo ne zabranjuje, najmanj pri svatbi. Pa so vozili balo. Ne fantje, oženjeni možje. Ob gostilnah — bilo je ob veliki cesti — pa so se dobili ljudje, ki so delali šrango. In so jo delali, gostilničarji pa točili pijačo na debelo. In konec te zgodbe? Možje-vozniki so se tako upijanili, da se je eden z voza prekuenil na cesto pod kolesa, ki so mu šla čez prsni koš s težo 2000 kg. Mož je še nekaj časa živel potem pa skoro še napol pijan umrl. Dva druga pa sta od alkohola tako podivjala, da so jih morali privezati menda na koč, v katerem se je vozil prašič. Ljudje so rekli, da sta ta dva bolj spadala v koč — kot četveronožec z rilcem. — Nam Slovencem itak očitajo, da smo največji pijanci, za celo milijardo zapijemo na leto alkohola, s tem zapravljamo grunte, pamet, družino in zdravje, dušno in telesno postajamo manj vredni in degenerirani, toda nekateri gostilničarji (poštenim gostil-

Ljubljansko gledališče naj popravljajo kmetje. Tako zahtevajo žerjavovci, čeprav so tvorili v zadnjem času z radičevci »k m e t s k o« demokracijo. Na zadnjem zborovanju naše oblastne skupščine so se namreč žerjavovci silno togotili, ker so naši poslanci sklenili, da naj z malim davkom na vstopnice vzdržuje mestno gledališče mestna gospoda. Ali mar ne vzdržuje ljudstvo gledališke prostore po deželi samo iz svojih sredstev? Zato pa imajo isto dolžnost, če jim je res za obstoj gledališča in izobrazbo tudi dr. Kramerjevi ljubljanski volivci. Deželni denar pa bodo poslanci SLS varovali in ga uporabljali po željah ljudstva, ki jim je dalo pri volitvah zaupanje.

★

»Domovina« zopet straši z biro. Na zadnjem zasedanju oblastne skupščine je bilo sklenjeno, da se bira uredi, kar seveda še ne znači, da se bo obče kaj zvišala. Večina naših kmetških poslancev v oblastni skupščini bo že vedela, kaj je mogoče in kaj ni, zato je čisto nepotrebno, da Cerkvi in duhovništvu tako »naklonjen« žerjavovski tehnik hujska že sedaj, ko še prav nič ne ve, kako se bo ta stvar uredila. Red mora biti povsod in tudi pri buri, ki je za večino naše duhovščine življenjskega pomena. Ogromna večina vernikov je že doslej radevoljno dala duhovniku, kar je duhovnikovega, le mnogi žerjavovski in tudi nekateri pucljevski »dobri katoličani« so delali — seveda v korist svojih strankarskih namenov — tudi z biro večno zgago. Tega mora bit konec. Sicer pa radi bira ni še nihče obubožal, radi liberalnih tatov ljudskega denarja pri raznih polomljenih bankah in hranilnicah pa je prišel že marsikateri na boben.

ničarjem, ki jih je tudi še nekaj, vsa čast! kljub izrecni postavi očitno pijane ljudi še zalivajo z alkoholom do nezavesti. Tu ni nobenega drugega sredstva kot vsa ostrost postave. Gosp. okrajni glavar (saj stvar je v celem okolišju znana in je gospod ne bo mogel preslišati), Vaša dolžnost je, da odredite najstrožjo preiskavo in dotičnim gostilničarjem vzamete koncesijo. Ali naj oblast mirno gleda, kako se ljudstvo utaplja v alkoholu in vsled tega v siromaštvo. Te alkoholne morije med Slovenci mora biti enkrat konec!

d Sava zopet odnaša mostove. Za vsako ne preveliko deževje je Sava postala strašno občutljiva: takoj naraste ter začne svoje razdiralno delo. Pretekli teden je šel par dni dež, pa še ne preveč. Hudourniči, ki se na Gorenjskem stekajo v Savo, so imeli takoj preveč vode, ki so jo z veliko hitricio vlivali v Savino strugo. Sava je seveda takoj nastopila ter so njeni valovi na Gorenjskem odnesli par mostov. V Kranju je zopet zalila tovarne in stanovanjske hiše na Gašteju, dasi so tovarne v poletju razstrelile ogromne skale v Savini strugi pod Kranjem, ki so znatno ovirale hiter odtok vode. Istotako je naredila Sava veliko škodo na Ježici in Černučah, kjer je poplavila obrežje precej na široko.

d Nesreča v narastli Savi. V četrtek, ko je Sava tako zelo narastla, je voda zagrnila tudi St. Jakobski most pri Ljubljani. Opoldne je hotel posestnikov sin Ivan Slabonja prepeljati branjevko Marijo Dolčič preko mostu. Mislil je, da bode konj prebredel vodo. Toda valovi so bili premočni in ga je voda odnesla. Preje pa je Slabonja hitro še porezal priprago. Konj se je rešil. Voz je tudi odneslo, vendar pa so ga drugi dan našli skoro nepoškodovanega. Blago, ki je bilo na vozu, je bilo vredno 15.000 Din. Slabonja in Dolčičeva so valovi odnesli. Dolčičeva je padla v nezavest in pri tem ji je voda odnesla torbico s 7000 Din. Oba ponesrečenca je rešil posestniški sin Mihael Majdič iz Brinja pri Beričevem. Privezan na vrh je plaval do tja, kjer sta se za neko drevo držala Slabonja in Dolčičeva in ju z velikim naporom junaško rešil. Junaškemu fantu vsa čast!

d Zgodnji sneg. Pretekli teden je sneg zapadel precej na debelo. Ker je vseeno malo prezgodaj, se je bati, da bi morebitno južno vreme povzročilo po hribih prehitro topitev in bi reke zopet znatno prestopile svojo strugo.

d Načelnik okrajnega zastopa v Kozjem g. M. Tomažič, ki edini upravlja to službo že izpred vojne, je bil odlikovan z redom Sv. Save IV. razreda in mu je 11. t. m. okrajni glavar odlikovanje slovesno izročil.

d Koledarček Jugoslovanske kmetke zveze za leto 1928 je že izšel. Koledar ima kakor v prejšnjih letih, tako tudi letos prav raznovrstno vsebino, primerno za vsakdanje potrebe naših kmetov. Poleg običajnih preglednih tabel je v koledarju cela vrsta

krajših in za naše razmere važnih gospodarskih člankov, katere so priobčili naši kmetijski strokovnjaki. Važen je posebno članek o poslovanju hmeljarjev, ki ga je spisal g. ing. V. Sadar in ki navaja vse najpotrebnejše nauke za pravilno delo v hmeljarstvu, s katerim so se pričeli ravno v zadnjih letih naši kmetje zelo obširno baviti. Prav poučen je Wernigov članek o pravilnem in štedljivem gnojenju, posebno d. Katoliško življenje v Belgradu in v Srbiji. V Belgradu ima Jugosl. akademsko društvo sv. Cirila in Metoda letos za 100% več članov kot lani in se pridno giblje. Vrste se redni tedenski sestanki, predavanja itd. — V Kragujevcu so katoliki nedavno ustanovili versko-prosvetno društvo »Naš dom«. Sedež društva je v neposredni bližini tamošnje katoliške cerkve. Namen društva: predavanja, pogovori, čitanje dobrih knjig in časopisov, gojitev katoliškega duha in čim tesnejše sodelovanje in medsebojno prijateljsko spoznavanje. — V Nišu se je osnovalo katoliško pevsko društvo »Mahnič«, ki bo skrbelo v prvi vrsti za lepo petje v katol. župni cerkvi presv. Srca Jezusovega, a tudi sicer prirejalo javne pevske nastope. — V Srednji Srbiji žive katoliki po raznih krajih več ali manj raztreseno. Večja skupina, okrog 500, prebiva v rudniškem kraju Boru. Večinoma so Francozi. K njim prihaja vsak mesec francoski župnik iz Belgrada, da opravi službo božjo in uči otroke katehizma.

d Cenjenim naročnikom toplo priporočamo nakup srečk 11. stadionske loterije. Dobitki so prvovrstni, in sicer vila »Stadion«, ki je bila nalašč za to sezidana. Grajena je tako solidno in vestno, da se je vsak čudil, kder je opazoval zidavo. Dalje obsega loterija 20 koles najbolj znane firme »Puch«, 10 strojev, ki niso samo šivalni stroji, ampak tudi za vezenje in krpanje nogavic, 10 nihalnih salonskih ur, 10 žepnih ur in še 150 dobitkov v vrednosti od 250 do 100 dinarjev. Srečke so dobe pri Orlovski podzvezi v Ljubljani, Ljudski dom. Če si kupi vsak »Domoljubov« naročnik samo eno srečko, bo pridelal polovica srečk.

d Maribor velika obmejna postaja. V Mariboru se vrši daljša konferenca med našo državo in Avstrijo. Namen ji je, da se povzdigne Maribor v veliko obmejno postajo, kjer bo tudi Avstrija imela svoje uradništv.

d Regulacija Hudinje. V Mariboru se je sklenilo, da se začne z uravnavo nevarne Hudinje 15. ali 16. t. m. Ljudstvu, kateremu je narasla Hudinja vedno delala ogromno škodo, bo ta sklep mariborskega oblastnega odbora z veseljem sprejelo. o pravi porabi umetnih gnojil, dalje članki iz sadjarstva, čebelarstva, živinozdravstva; metuljavost živine, ki se pri nas zelo razširja, je tudi opisana v posebnem članku. Poleg strokovne kmetijske vsebine je v koledarju zanimivo poročilo o delu Prosvetne zveze in v koledarju so tudi za vse naše gospodarje in fante potrebna navodila za vojaško službo. Na željo naših kmetov ima koledar pridejan tudi pregled sejmov v Sloveniji. Koledar naše Kmetijske zveze je bil doslej še vsako leto hitro razprodan in zaradi tega vabimo naše gospodarje in in-

teresente, da si ga čimpreje naroče; cena koledarčku je tudi letos le 10 Din in se ga dobiva lahko po naših knjigarnah ali pa se ga naroči pri tajništvu Jugoslov. Kmetijske zveze, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstr.

d Lovci pa taki! Po nalogu okrajnega glavarsiva v Splitu so pri Omišu napravili lov na volkove, ki so zadnji čas povzročili kmetom obilo škode. Lova se je udeležilo 1000 poganjačev, 35 lovcev in več logarjev. Lov so priredili v dolžini 4 km in širini 3 in pol km, vendar niso ubili nobenega volka.

d Velik požar pri Pragerskem. V četrtek 10. t. m. zjutraj je začela goreti neka hiša s slamnato streho v vasi Šikole ob železniški progi. Pravijo, da je zanetila iskra iz lokomotive. Ker je divjal velik vihar, je bilo kmaľu več postopij v ognju. Do tal je pogorelo 9 stavb z vsemi prideľki, opravo in delo:aa tudi živina. Šest požarnih bramb je neumorno delalo, da so požar toliko omejili, da ni pogorela vsa vas. Škoda je zelo velika.

d Požar. Preteklo sredo je v Stročji vasi pri Ljutomeru pogorelo štirim posešnikom vse imetje. Ogenj je bil podtaknjen. Požarne brambe so ubranile, da ni zgorela cela vas.

d Tudi ledenica se vname. Prejšnji teden se je v Novem mestu pri frančiškanski cerkvi vnelo podstrešje ledenice pivovarne Union. Požarna bramba je z močnimi vodnimi curki ogenj kmaľu pogasila.

d Hiša se je podrla. V vasi Drenovo pri Mostarju se je v sredo ponoči zrušila hiša Šimena Matića. Pod razvačinami so našle smrt štiri osebe: Simon, njegov brat Ilija, njegova žena Mara in ma' o dete.

d Trije rudarji zgoreli. V premogokopu v Karneľu pri St. Janžu se je v nekem rovu vnel premog ter gori že več mesecev. Rudarji gase, toda delo je silno težko in malo uspešno. V noči od prejšnjega ponedeljka na torek so gasili trije rudarji: Petje, Kolenc in Hribar. Eden je z električno brizgalno brizgal vodo v ogenj, druga dva sta nakladala ugasele ostanke ter jih vozila proč. Kar se vsuje velika goreča plast in pokoplje oba nakladalca. Oni, ki je brizgal vodo, je stal na lestvi. Ko je hotel stopiti z nje, da bi pomagal ponesrečencema, se je tako čudno zamotal, da ni mogel nikamor. Vsi trije so zgoreli.

d Vlak ga je povozil. Na postajališču Gorenja vas-Rateče je v soboto ob 19.37 vlak povozil Ivana Mihoveca iz Virmaš št. 49, starega 31 let. Sodi se, da je pomotoma izstopil na tem postajališču namesto v Škofji Loki, in ko je hotel zmoto popraviti, je padel pod vlak. Vlak mu je šel čez trebuh in je bil v par minutah mrtev.

d Strašna smrt otroka. V nekaterih stanovanjih v Trbovljah imajo rudarji nad ognjiščem zapečnik, kjer se posebno otroci radi ob hladnih dneh grejejo in posedavajo. Tako je tudi sedela na takem zapečku 5-letna deklica rudarja Franca Spilerja. Ognjišče je bilo zakurjeno, da je bila plošča rdeča in se kuhala kava v loncu. Otrok je padel iz zapečka na razbeljeno ognjišče in pri padcu se je še vrela voda za kavo

polila po njem. Otrok je trpel strašne muke na opeklinah in je vsled tega tudi umrl.

d Rajši v smrt. Preteklo sredo sta se dve služkinji iz Vršca peljali z nekim mladim šoferjem v avtomobilu. Ko so bili že precej daleč iz mesta, sta prosili šoferja, naj obrne. Radi ozke ceste pa šofer ni mogel takoj obrniti. V tem trenutku pa sta obe služkinji skočili iz avtomobila, ne da bi šofer to opazil. Šele ko je zaslišal strašen krik, je ustavil avtomobil. Nudil se mu je strašen prizor. Ena služkinja je ležala na tlek mrtva z razbito glavo, druga je bila še živa, vendar je dobila take poškodbe, da bo težko ostala pri življenju. Ko jo je policija zaslišala, je izjavila, da sta mislili, ko šofer ni obrnil, da ju hoče izročiti trgovcem z dekleti. Zato sta se skušali s skokom iz avtomobila rešiti.

d Alkohol - ubijalec. V Podlipovcu pri Izlakah so imeli svatbo. Prišli so tudi fant, je voglarit, kjer so se dobro napili. V pijanosti so šli razgrajati in klicati dekleta v hišo št. 20. Dekleta se niso oglašila, to pa je fante tako razjezilo, da so raz okna pometal vse cvetlične lončke, vdrli v klet in v svinjsko kuhinjo in tam razgrajali. To je prebudilo 60-letnega samca Antona Dolinarja, brata poročene gospodinje, ki je spal s 16-letnim nečakom Šeslarjem na skednju. Misleč, da so tatovi, je vzel od voza ročico in šel v kuhinjo. Začel se je prelep in kmaľu nato je priletel Anton Dolinar ves krvav skozi okno. Od svatbe poklicani svak Šeslar je našel Dolinarja na dvorišču že mrtvega. Kdo ga je ubil, bo dognalo sodišče.

d Še alkohol — ubijalec. V četrtek zjutraj so potegnili v Laškem iz Lahomnice kovaškega mojstra in bivšega do'goletnega rudarja Oberžana. Siromaček se je rvečer napil žganja, ob Lahomnici je pa domov grede onemogel in zaspal. V temni noči se je nesrečnež zgrudil v vodo in tako utonil.

d Ga že imajo. Zadnjič smo poročali, da je neki Golob odnesel neki mariborski trgovini 150.000 Din ter pobegnil v Avstrijo. Ker je fant še mlad in v tatinski stroki še zelo neizvežban, smo izrazili mnenje, da prefrigniti policiji ne bo ušel. In res so ga čez par dni pograbili v Widonu v Avstriji, baš ko je nekemu šoferju dal kraľevsko nagrado. Našli so pri njem še 68 tisoč dinarjev, pri njegovem tovarišu, ki mu je pomagal in ki se je potem sam priglasil policiji, pa 37.000 Din. Goloba bo avstrijska policija izročila mariborski.

d V cerkvi napadel duhovnika. V Sotirju v Bački je bogati veleposestnik Štefan Dočič med službo božjo prišel z lovsko puško in lovskim psom v pravoslavno cerkev in nastavlil puško na prsi duhovnika ter ga pozval, naj prekine službo božjo ter se odstrani iz cerkve. Štefanovič je ves preplašen v mašnem oblačilu pobegnil iz cerkve v svoje stanovanje. Dočič je takoj hitel za duhovnikom v stanovanje in mu zopet nameril puško na prsi. Medtem so prhiteli kmetje in razorožili veleposestnika.

d Konec dveh roparjev. Roparja Peter Strujič in Živojin Mitrovič sta že nad 10 let strahovala Požarevac in okolico. Oblasti so na njune glave razpisale 50.000 Din. Orožniška postaja v Požarevcu je zvedela, da nameravata roparja napasti neke vas in

je postavila močno stražo. Roparja sta res prišla. Orožniki so pričeli streljati in so oba zadeli. Strujić je bil takoj mrtev, Mitrović se je pa spustil v beg in je pričel streljati na orožnike. V tistem hipu pa je nek orožnik vrgel za roparjem ročno granato, ki je eksplodirala in Mitrovića raztrgala.

Koledar jugoslovanske kmetске zveze za l. 1928. se naroča pri naslovu: Jugoslovanska kmetška zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Koledar je žepne oblike, močno vezan in stane 10 Din. Vsak kmet ga naj gotovo kupi!

d izgubil se je dne 7. novembra t. l. na kramarskem sejmu v Vel. Laščah ali na poti z Blok do Vel. Lašč rjava usnjata denarnica z 12 stodinarskimi bankovci in nekaj listinami, par jih je od tukajšnje tehtnice g. M. Modica. Skupna vrednost znaša 1250 Din. Dotični, ki je denar našel, se prav lepo prosi, naj ga proti primerni nagradi odda domačemu župnemu uradu ali pa orožniški postaji. Če je kdo koga kaj videl, da je denar našel, pa ga noče vrniti, naj pismeno odgovori. Stroški se mu povrnejo. Naslov Fr. Lavrič, Runarsko, Nova vas-Rakek.

d Kupujte domače izdelke! Da se omogoči vsakomur nabaviti si dobro obutev, prinese tovarna »PEKO«, Tržič, poleg drugih tudi posebne vrste čevljev z zimo, in sicer: ženske la. boks-čevlje na zaponko 195 Din, ženske la. boks-pol-čevlje 225 Din, ženske visoke la. boks-čevlje 195 Din, moške visoke čevlje iz govej. boksa 195 Din, moške visoke čevlje iz la. boksa 265 Din. — Pri pismenih naročitih zadostuje obris noge. Naročila naj se pošiljajo na naslov: »PEKO«, Ljubljana.

d L. jesenski krojni tečaj na Zasebnem krojnem učilišču se je končal 5. novembra. Tečaj so obiskovali učenci iz vseh krajev države, Bosne, Hrvatske in južnih krajev. Učenci so se ob zaključku dali slikati skupno z vodjem tečaja g. Potočnikom. — Več učencem je vodstvo brezplačno preskrbelo službe. — Prihodnji tečaj se začne začetkom decembra.

d Napetost, bolečine v črevih, bodljaji, tesnoba v prsih, utripanje srca se odstranijo z naravno »Franz-Josef« grenčico in se zmanjšuje pritisk krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniške izjave zaznamujejo vprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

d Zanemarjeni prehladi imajo čestokrat najhujše posledice. Kot staroizkušeno sredstvo proti kašlju, katarju dihalnih organov, hripavosti in zsluzenju so skoraj po vsem svetu dobro znane Kaiser-jeve prsne karamele, ki se dobivajo v originalni kakovosti v lekarnah, drogerijah in kjer so vidni lepaki.

d ŽIKA je samo ena! Če hočete piti res dobro in ne predrago kavo, zahtevajte izrecno »Žiko«. Pazite na to ime radi številnih ponaredb!

Pravo gospodinjsko milo

je naše milo »GAZELA«. Zakaj? Zato, ker je sestavljeno iz snovi, ki ne kvarijo perila, ampak ga res temeljito čistijo in belijo.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Radovan Hrastov:

Ljubljanski serehodi.

III. Črni listi, pajčolan zastrt...

Po ulicah grem, sem in tja, brez cilja, kamorkoli. Koliko življenj liti mimo mene, koliko različnih obrazov, bitij, ljudi, oseb, bratov, sester... v kolikih tistih, ki me prehitujejo, bi mogel in smel iskati toplote človeške duše, prijazne besede, ki smo jo časih tako silno potrebni?

Mimo vsega gre moja pot v tlakasto ulico. Srečujem. Pokimavam. Opazujem. Okrog opla prožim korak in obstojim. Gledam, čitam, težko mi je:

Dokument sramotel!

Pozorno motrim, sledim nadaljnjemu besedilu plakatnega lista, velikega, črno obrobjenega lista. V deset točk je deljen, vsaka nosi svojo posebno sramoto, svojo bol, ob vsaki posebej občutiš gnev, srd, da ti sami od sebe zaškripeljejo zobje in se ti stisne pest...

... od 18. novembra 1918 dalje Italija... zaprla 531 slovenskih in hrvatskih šol... odstavila na stotine učiteljev in duhovnikov... prepovedala slovenska imena... razpustila na stotine naših društev... uničuje slovenske knjige, zatira naš tisk, našo besedo in pesem... fante, dekleta zapira, če v besedi slovensko pojo... slovenske otroke v »Ballilo« in »Piccole Italiane« tira nasilno in brezobzirno... požiga domove in pleni in ropa... uničuje premoženje naših ljudi... — o, kdo bi ne stiskal pesti in ne bi kazni božje klical nad nasilnike krute...

Pastirja na paši bi bilo sram in bi povsili oič, ko bi pokazali s prstom nanj in mu očitali hteli, da je živino bil. Ti pa po ljudeh bi-ješ, devet let jih s korobači goniš in jim domove pališ in jim ricinusa v grlo nalivaš, — pa te nič sram ni! Pred celim svetom nič, ki vse to vidi in ve in te obsoja. Dvatisoč let, praviš, da je stara tvoja kultura in se bahaš ž njo, — pa nam, ki nas z barbari zmerjaš, niti do pasu ni dorasla. Pa hočeš, da se učimo od tebe in te slavimo inujemo čast.

Dvorana Akademskega doma. Stropna slikarija, ki ji sicer začetka ne kraja vedeti ne moreš, se jemlje nocoj v čudovito skladnost z vsem, kar je v njej Tako mislim, da se te krvave rane skrivljenih rok in nejasnih potez v obličjih mučno trpko prelivajo v čustvovane navzočih, ki so prišli, da povzdignejo svoj glas in zavpijejo znova sebi in vsem tisočerim, ki nas poslušati hočejo, da rana našega narodnega telesa še ni izkravela in ne bo... in da nas le vse bolj boli, o tako silno, silno boli...

Tam spredaj karta našega domovja. V sredi lovorovih dreves, v vence ovita. Narodnih trakov so obesili nanjo, s cvetjem so jo okitili, vso domovino prelepo in svobodno, ki je lepše pod solncem ni. O, in tam spodaj, tam spodaj je naš Kras in Goriška in Istra tužna... To zemljo krije črn pajčolan... v tej zemlji so naše misli nocoj ta večer. Tam je naš biser in naša bol...

Za uvod violina. Tožno, trpko, žalostno, z jokajotim glasom... Kakor klic po boljših dneh in svobodi se jemlje njen spev iz mrtvih strun. In živo pada v živa srca in duše, polna ljubezni in upov.

Zavestno in trpko občutim: koliko ušes tam preko hrepeni po teh zvokih in spevih naše pesmi... — pa jih od nikogar ni in jih čuti ne morejo in ne smejo, če bi tudi prišli!

Potem deklamacija. In vseh šestkrat po stolisoč trpečih in zasužnjenih bratov je vzrasla njih bol v Grudnovno besedo:

... zarili smo v rove

gnev in obup in vse misli gorjupe; vse svoje sanje in nade in upe skrili pred solncem smo v črne domove...

Cujte nas, bratje, o, dajte nam znak, v Belgradu, Zagrebu, beli Ljubljani, da od Dalmacije daleč gor v Brda dvigne po rovih se narod teptani...

... ne več zmerjaj, zidarji svobodni, bomo gradili na zemlji tej rodni, v solncu svobode nov ustvarili vek...

Še iz »Božjih mejnikov« je šla beseda v navzoče in so čuli:

»Istra!« je videl duhovnik kakor iz razodetja in ves srečen. »Zemlja čudes, povodnji, ki ubijajo, in suše, ki ubijajo! Zemlja lakote in obilja, zemlja mučnikov in samopašnikov, zemlja apostolov in Judežev! Istra! Komu si se razodela očitneje: kot meni? Tvoj sin, tvoj zadnji, tvoj bebec, nemeč in gluheč, ki krade iz slasti po belem kruhu, je spregovoril vso tajnost človeških src in se Istre: mati, mati! Deklica je se recitala. V črn žamet opravljena, rdečih vstikov si je nadela — in je že v obleki povedala vse: v črni žalosti trpimo in vas ljubimo iz vsega srca!

O, je resnična, resnična bridkost, ki jo v spevih in besedi tožimo in ponavljamo toliko let sem in jo bomo še!

Kolumbovo jajce
to sicer ni, pač pa polezno sito »Kompletta« čajne ročke, ki omogoča dovršeno pripravo čaja in nudi s tem najvišji čajni užitek. Voni, moč in izdatnost so popolnoma razviti in čajni listi temeljito izhorščeni.

Vi prejmete »Kompletta« ročko potom trditelje F. Majzel, Maribor, ako li pošljete prazne omote čaja znanega »Čajna ročka« v vrednosti prodanega čaja od 3 kg, nadešite li tej snedajočo puščico za sladkor ali vitalbo za smetano ali čajno shodlico, ako li pošljete praznih omotov za 1 kg vrednosti prodanega čaja.

ČAJNA ROČKA

Istra, Goriška in Kras v črn pajčolan zastrta zemlja...

Ne boste pozabljeni, bratje, dokler bo mladina čuvala nad vami in bo kaj ognja v njej. Iz nje gre v še starejše in preko njih v vse, prav vse. In kadar bo pripravljen čas, ko bo vsak naš človek mislil na vas in bo trdno prepričan, da svoboda za vas pride, tedaj vam rečem, da je blizu...

Drugi dan v Unionu. Nabito polna velika dvorana. Govorniki vseh strank. Protesti, kliči, grmenje, žuganje. Ob veliki pesmi predsednika Jugoslovanske Matice mrk, tajinstven molk. Po nji velikansko odobravanje, pritrdjevanje, vse vprek padajo kliči na naslov nosilca velikega imena in majhne ljubezni, na voditelja pretepaških band tam doli...

Zunaj pa pada sneg v kosmičih.

GRABROVEC PRI METLIKI.

Ponočni razgrajati. Zadnje čase je postal neki gotovi del naše mladine zelo surov. Po cele noči po vasi razgraja, mirnemu prebivalstvu ne da miru za nočni odmor. Po skupinah kolovrti po vasi, poslušuje pod okni, nesramno in nemoralno govori, predinja Boga in Mater Božjo. S koli tolče po hišah, lomí ograje, raznaša in razmetava razna gospodarska orodja. Kam plove ta mladina? Kdo je tega kriv? Roditelji, ker puste svoje otroke brez nadzorstva. Ko pa zvedo, da je sin to ali ono grdobijo napravil, ga zagovarjajo. Ne bo dolgo, ko bosta oče in mati videla sad svojega dela, ko bo sin oba tepel. — Ali vam ni svarilen primer ponočevanja slušaj uobjstva na Radovici in v Bušnji vasi? Mar ni to sad ponočevanja in slabe vzgoje? — Naša županstva bi morala malo bolj paziti, da se zakon, kateri predvideva kazen gostilničarju, kateri prodaja alkohol mladini do 18. leta, točno izvršuje. Alkohol, ako se čez mero uživa, je naš največji sovražnik, in ravno on kvari mladino in je povzročitelj teh grdobij. Vaščan.

MEKINJE.

Ravno. Prihodnje leto nameravamo pri nas postaviti spomenik padlim vojakom iz naše župnije. V ta namen so se zbirali prostovoljni prispevki po župniji; v isti namen je šel čisti dobiček od veseligrice »Danes bomo tihi«, katero je Izobraževalno društvo priredilo začetkom oktobra; v isti namen je imenovano društvo preskrbelo zabavni večer na dan 13. t. m. — Nekaj lepega obeta biti predavanje o življenju in čudežih Male sv. Terezije, katero bo imel 27. t. m. ob treh pop. gosp. župnik Tomažič. Predavanje bodo poživljale izredno lepe barvane skioptične slike. Spričo tega je pričakovati mnogo večje udeležbe, kot jo je izkazovalo zadnje predavanje o naših branilnicah in posojilnicah.

SMARTIN PRI KRANJU.

Dne 10. t. m. smo položili v grob vrlo članico tukajšnjega Izobraževalnega društva in Marijine družbe komaj 25 let staro gdč. Pavlo Lisičnikovo. Pogrešali jo bomo zlasti na odru in pri tamburaškem zboru. Klub slabemu vremenu se je zbralo k pogrebu mnogo pogrebecev, kar ni nič čudnega, ker je bila pokojna Pavla res zelo priljubljena. Tovaršnice Marijine družbe so ji zapele dve lepi nagrobnici.

DOBREPOLJE.

Dne 30. oktobra t. l. so se vršile v občini Kompolje, ki šteje 612 prebivalcev, občinske volitve. Nasprotniki so vporabili vse sile, da zmagojo in kdor je sodil izid volitve po njihovih obljubah in njihovih izrednih agitacijah, ta jim je lahko vero-

val, da dobijo od 9 odbornikov 6 odbornikov. Toda Kompoljci so močje na mestu, zato se mi nismo čudili, le nasprotni so se čudili, ko so jim njih kroglice prisodile le enega odbornika. Za župana je bil izvoljen soglasno dosedanji župan Matija Samec in se je s tem pokazalo, da vztraja radi svoje poštenosti, pridnosti in sposobnosti še večje zaupanje pri svojih občanih, kot jo je pred tremi leti. Volivci občin Videm in Podgora, pojdite dne 27. novembra t. l. tudi v vsi na volišče in volite tako kot so Kompoljci! Ne verujte nasprotnikom, ki k vam prihajajo z lepimi obljubami in so z vami sladki in prijazni le takrat, kadar vas rabijo! Vrzite vsi vse kroglice v naše škrinjice!

JURJEVICA PRI RIBNICI.

Med našimi občani-volivci je vladalo za časa občinskih volitev največje zanimanje. Nasprotniki so menda mislili, da bo zopet tako šlo kot pred tremi leti. Vedoč, da sami svoje liste sestaviti ne morejo so delali z zvijačo. Znani samostojni demokrat je sestavil listo — S. L. S. Na listi poleg njega vidimo še polovico pristašev drugih strank, naslov listi pa se je glasil S. L. S. zato, da so dobili še nekaj podpisov od naših pristašev. Potem pa je »Jutro« poročalo o lepi zmagi demokratarjev. Letos je pa šlo nekoliko drugače. Naši so sestavili svojo listo, in to res pravo listo S. L. S. Nasprotniki so tudi morali svojo. A čudo! Poskušajo in poskušajo, pa ne gre in ne gre. Volitve so tako odpadle — zmagovalka na celi črti ostane pa S. L. S. V nedeljo 6. novembra so bile volitve župana. Izvoljen je g. Anton Lovšin, posestnik iz Jurjevice. Novi občinski odbor bo imel precej dela, da spravi občinsko gospodarstvo zopet v pravi red. Zato smo z veseljem pozdravili izvolitev novega župana, vedoč da se bo šele sedaj začelo v občini novo delo.

VRHNIKA.

V nedeljo dne 20. t. m. se bo vršil v »Rokodelskem domu« na Vrhniki ob treh popoldne (po krščanskem nauku) občini zbor podružnice »K. Z.«. Poleg članov, ki so že po dolžnosti vezani, vabimo tudi druge prijatelje.

GORJE PRI BLEDU.

(*Bralno društvo, kmetijska šola.*) Naše bralno društvo je z jesenjo začelo z novim delom. Predavanja in sestanki po posameznih odsekih, pevske vaje, skušnje za igre so se pričele. Tiho delo na znotraj je že v teku. Zenski večeri, ki so vsak torek od pol 8 do pol 10 zvečer, se vrše in zopet se zbirajo članice, vsaka s svojim ročnim delom, da poslušajo predavanja iz vzgojeslovja, gospodinjstva in še marsičesa drugega. Prav bi bilo, da bi se žene in dekleta v obilnem številu, kakor lansko leto, zbirale ob teh večerih pod gostoljubno streho »Gorjanskega doma« v korist sebi in svojim. — Knjižnica je dobila novo omaro in se izpolnila s precej novih knjig. Staro omaro so predelali v kredenco za društveno brezalkoholno gostilno, ki obratuje v čitalniških prostorih in je odprta vsakemu, ki si želi okrepčila, čeprav ni član društva. Ako hočeš v nedeljo zjutraj gorak zajutrek, ne da bi se na tešče moral daviti z alkoholom, pojdí v »Gorjanski dom«, pa si poceni potolažiš želodec in dobiš gorkega čaja. Razvedrila tudi ne bo manjkalo — šah in druge igre so ti na razpolago. Gorjanci alkoholu že itak preveč davka plačamo, zato je prav, da vsaj katerikoli stopiš v brezalkoholno. — Dne 30. oktobra in 6. novembra smo igrali igro: »Stari in mladi«, sedaj pa se pripravljamo na prihod »Kraljične z mrtvim sreem«. Obiskala nas bo nekaj nedelj in praznikov okrog božiča enkrat, ko Miklavž odide. Samo malo več zanimanja bi želeli tudi od mož. Saj veste, da hišo zidamo in imamo dolg. Pokažite se nam blagohotne. — Jesenski občini

zbor se bo vršil v nedeljo 20. novembra ob 7 zvečer in bo zvezan s prosvetnim večerom in predavanjem (tudi s slikami). Vabljeni vsi člani, pa tudi prijatelji. Vstopnine ne bo! Ne pošiljate samo obročajev, sami pridite, da boste videli, kaj delamo. — Z novembrom smo pri nas v Gorjah pričeli z novo kmetijsko-nadaljevalno šolo. Bo do konca vsak teden osem ur. Prijavilo se je skoraj 40 fantov in tudi mož samo iz naše občine. Prav imajo, saj jim ne bo nikdar žal, človek nikoli preveč ne zna in nikdar ni preveč izobražen. Hvaležni bodo go spodu šolskemu upravitelju Vidru, ki se je za ustanovitev šole najbolj trudil, da jim je preskrbel priliko izobrazbe.

PREVORJE PRI PILSTANJU.

Stojimo pred občinskimi volitvami. Iščemo in snujejo se nove stranke, katere bi naj šle čez dra in stran za sedanjim podžupanom Hajekom, katerega marljivost in točnost smo dovolj jasno spoznali ob času cerkvenih popravil in sv. birme. Prevorjani pa potrebujemo zavednega in marjivega župana, kateri bi bil zmožen in vreden zaupanja pri Slov. ljudski stranki, da nam ta skoraj pripomere do zgotovitve toliko potrebne in zaželjene okrajne ceste. Skažimo zaupanje ob času volitev Slovenski ljudski stranki in bodimo prepričani, da bode cesta prej gotova, kakor se nadejamo. Vsako rovarjenje proti Slovenski ljudski stranki nam zamore prej škodovati, nego koristiti.

KOČEVJE.

Zadruga rokodelskih mojstrov in sorodnih obrti za sodni okraj Kočevje je na svojem zadnjem občnem zboru 2. oktobra sklenila, obvezno za vse člane, da se vsakemu odjemalcu, ki se mu odda naročeno delo, izda tudi obenem pravilni račun. Poravnava računa se mora izvršiti najkasneje tekom enega meseca. Preko enega meseca se ne sme kreditirati. Po preteku mesec dni se neporavnani računi cedirajo kreditni blagajni v Kočevju (kreditna blagajna za obrtnike), katera po preteku gotovega termina iztirja dolžni znesek. Zadruga je uvidela, da je dosedanji način plačila nevrzdržljiv, ker so obrtniki primorani čakati na svoje račune cele mesece, večkrat tudi nad leto dni. Po preteku enega meseca je obrtnik opravičen oddati vse nepokrite račune kreditni zadrugi. Obrtnik bo takoj dobil od kreditne zadruge vse zneske izplačane v gotovini in zamujeni odjemalec postane dolžnik kreditne blagajne. Obrtnik more le takrat svoje obveznosti točno izpolnjevati, če prejme za svoje oddano delo točno plačilo. Dogajali so se v zadnjem času slučajji, da se je obrtnikom odrekel kredit, ker svojega naročenega blaga ne morejo pravočasno plačati, četudi imajo veliko večje zneske v dobrem pri svojih odjemalcih. Zadruga upravičeno računa na uvidevnost in pravilno tolmačenje zadrugnega sklepa od strani odjemalcev.

Pri rokodelski zadrugi v Kočevju se je vpleljala tudi posredovalnica za vajence. Starši in kuratorji, ki nameravate svoje sinove ali hčere dati učiti kakšnegakoli rokodelstva, prijavite to rokodelski zadrugi, ki bo posredovala za učenje. — Ravno tako naj se prijavijo tudi mojstri, ki žele vajencev. Navedejo naj se imena staršev vajencev in obrti, ki se je žele učiti. — Zadruga rokodelskih pomočnikov v Kočevju.

JEZICA.

V soboto 19. novembra t. l. ob 7 zvečer priredi Prosvetno društvo v Društvenem domu kinofilmsko predavanje »Obrtna higijena«. Pridite vsil V svrhu kritja stroškov se bo pobirala vstopnina po 2 Din. — *Saveljci in Klečani.* Zvedeli smo, da je pritožba glede elektrifikacije, ki so jo vložili tukajšnji žerjavci in pritožba, ki jo je napisal

učitelj Gernek zoper sklope obč. odbora in katero sta nosila v podpisovanje Komotarjev in Krašnov oče, od oblastnega odbora zavrnjena. Zatorej vidite, vaščani, da bi bilo veliko boljše, da bi poslušali nasvete naših odbornikov, le škoda je, da se je brezuspešno vrglo proč samo precej denarja za kelke. Toda mi se veselimo uspeha, odbornikov, ki so glasovali za elektrifikacijo (razen demokratičnih) ter želimo, da jim bo elektrika boljše svetila, kot nam v Savljah in Klečah zadnje čase ko smo v egiptovski temi že cel teden kljub temu, da imamo napeljavo iz Česnove elektrarne.

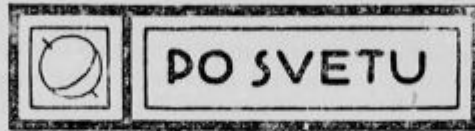
SREDNJA VAS V BOHINJU.

Povodenj. Dne 10. t. m. smo imeli zopet povodenj. Prizadejala je ogromno škodo na polju. Odneslo je več mostov, tudi cesto je na več krajih popolnoma odnesla voda, katera je bila tokrat še precej večja kot v lanski povodnji. Želje vseh je, da bi se s popraviljanjem ceste ne odlašalo, kot se je v preteklih letih, ampak da se čimprej omogoči vsaj zasilni vozi promet.

SLOV. KONJICE.

Pri nas so se vršile v nedeljo 13. t. m. občinske volitve. Večino so si priborili Nemci s pomočjo vseh nemčurjev in slovenskih renegačev. SLS ima 86 glasov, 5 mandatov; SDS 77 glasov, 4 mandate; Nemci 131 glasov, 8 mandatov. Upamo, da vlada ne bo dopustila, da bi tu v naših Slovenskih Konjicah gospodarili nemčurji. — Naše Kat. izobr. društvo prav pridno napreduje. Izposlovalo si je dovoljenje za kino-predstave, ker desedaj nismo imeli prilike, posejati filmskih predstav v našem trgu. Prva predstava bo že v soboto zvečer in v nedeljo popoldan. Ker si je društvo nabavilo glasovir, bo tem mikavneje za obiskovalce kina. — Prišel je zimski čas, v katerem stremi človek po duševni zabavi in pouku.

Kje drugje naj si ga naša mladina dobi, če ne v dobrih in na krščanskih načelih zgrajenih organizacijah? To so pa le naše orlovske in Kat. izobr. društvo Zato, starši, ako hočete ohraniti svoje otroke nepokvarjene, ne odlašajte z vpisom istih pri gori imenovanih društvih. Uverjeni boste, da bo mladina zadovoljna in Vi brez skrbi!

Pogajanja z Avstrijo. Tudi z Avstrijo se je naša vlada pričela pogajati v svrhu sklenitve trgovinske pogodbe. Važno za nas je zlasti vprašanje o uvozni carini na kmetijske pridelke in živino, ki jo je Avstrija zvišala.

Komitaši obstrelili odposlanca Društva narodov. Društvo narodov je poslalo na bolgarskogrško mejo svojega odposlanca v osebi švedskega polkovnika Lidla. Preiskati je imel zadnje dogodke na meji t. j. vpadu komitašev. Toda komitaši so tudi njega napadli in obstrelili, tako da je komaj ostal živ.

Vojno so nam napovedali. Vpadi bolgarskih komitašev v naše ozemlje in njihovi napadi na naše odlične državljane kažejo, da so nam bolgarski komitaši napovedali vojno, kakor je izjavil naš zunanji minister v Parizu. Poudaril je pa, da živimo z bolgarsko vlado v dobrih odnošajih, samo vlada je preslaba, da bi ukrotila komitaše. Vsled tega si bo morala naša država pri Društvu narodov izposlovati dovoljenje, da na jugu napravi red in če treba, da tudi

na bolgarskem ozemlju zasleduje komitaše.

Borba za romunski prestol. Pregnani romunski princ Karel ne odneha v boju za kraljevi prestol. Ponovno je podal javne izjave, v katerih poudarja, da vzdržuje svoje pravice do prestola. Revolucije sicer ne mara izzvati, ampak hoče priti do prestola zakonitim potom. Zanaša se največ na kmetsko stranko. Če bi ta prišla na vlado, bi ga gotovo takoj sklicala za kralja. Karlovim zahtevam pa se Bratianova vlada kar najodločneje upira. Pripravila je poseben zakon o zaščiti države, s katerim bo spravila v večletno ječo vsakogar, kdor bi se preveč navduševal za Karla. Uvedla je zelo strogo cenzuro. Da Karla v javnosti osramoti, je sklenila objaviti njegova ljubavna pisma. Zelo ostro nastopa proti kmetski stranki. Ta je nameravala prirediti strankin kongres, ki ga je pa vlada prepovedala. Boj za prestol se bo gotovo nadaljeval, ker nobena stran ne odneha. Zaenkrat Karel ne more pričakovati uspeha, ker ima njegov nasprotnik Bratianu vso oblast in z njo vso oboroženo silo v svojih rokah, dočim ima Karel za seboj le neoboroženo opozicijo, predvsem kmetsko stranko. Da bi pa kmetska stranka kaj kmalu dobila večino in z njo vlado, je pa vsled znanega načina volitev v Romuniji za dogleden čas malo verjetno. Niso pa seveda izključena kakšna presenečenja.

Zanimiva pravda. Te dni se vrši v Bukarešti, glavnem mestu Romunije sodna razprava proti Karlovemu odposlancu Manolescuju. V svojem tri ure dolgem zgovoru je priznal, da se bori zato, da pripravi

13

Razno.

V žoli. »Kolikrat je šel Kolumb v Ameriko?« — »Štirikrat, gospod učitelj!« — »Dobro, in po katerem potovanju je umrl?«

Konoplja je letos v Jugoslaviji zelo dobro obrodila. Trg konoplje je zelo dober in se po visokih cenah prodaja vse, kar pride na trg.

Jeklene hiše. Nemške jeklarne bodo pričele z izdelovanjem jeklenih hiš. Izgledavljale bodo zaenkrat tri vrste hiš: hiše s tremi sobami, hiše s štirimi sobami in hiše s petimi sobami. Prva vrsta bo stala 6000 mark, druga 8000, tretja pa 10.000 mark. 1 marka je 13 dinarjev in pol.

Prebivalstvo Turčije. V Turčiji se je prvo pravo ljudsko štetje vršilo šele letos. Nekronani vladar Turčije paša Kemal je odredil, da se popiše 28. oktobra vse prebivalstvo države, in so morali na primer v Carigradu ostati ljudje ves dan doma. Zvečer so jih spustili ven, in si lahko misliš, kako je moralo to biti. Prodajalne in gostilne so kar napadli. Vsega prebivalstva v Turčiji so

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorenjskih planin

Mnogi so prihajali, pa zopet odhajali, a nobenemu ni mogla reči: še pridi. Ker ni bil nobeden tisti, ki je z njim govorilo njeno srce v dolgih zimskih nočeh in sanjalo v svetlih poletnih večerih. Dokler ni nenadoma pritekel brez sape in mu je morala slediti na prvo besedo, ki ji je segla v srce, on, njen Matevž, tako podoben njemu, ki ga je klicala mlado srce. Kako se je dvignilo v njenem srcu vse hrepenenje, kako se je pognala vsa ljubezen, ki ej toliko časa čakala pravega. Morda ni bilo prav, kar je storila. Bog ve, kaj bi si lahko mislil o njej! Toda Matevž ni tak kot drugi, Matevž ne more biti kot ta financar. Saj bi je ne bilo še premagalo, če ne bi bil razgrnil srajce in ji ne bi bila v oči zagorela krvava rana. Tako pa ni zmogla svojega srca! Skrivalo se je, počiti je hotelo v prekipevačji, nenadoma prebujeni ljubezni, pa se je nakrat preklalo in vrglo iz sebe vso to ljubezen ter njo sklonilo na okrvavljene prsi mladega tihotapca. Z ruto mu je prevezala rano in zdaj je ta ruta, ki so vtakane rože vanjo, posuta z rdečimi cveti, privrelimi vanjo prav iz srca Matevževega.

Kako je lepa Golica v nočni razsvetljavi! Kako se leskeče streha na koči. Bog ve, morda zdajle tudi Matevž misli na svoje dekle: gleda na Golico, gleda kočjo na vrhu in ugiblje, li misli Cilka na svojega fanta. Tam od koroške strani se tako lepo vidi na Golico. Ni daleč od Št. Petra do vrha. O, ko bi zdajle

stopil vrh kočje Matevž in bi z okrvavljeno ruto pomahal na Dobravo v pozdrav! Videla bi ga, ker ga sluti vroče njeno srce.

Koraki udarijo v nočno tihoto, trdi koraki, enakomerni tam doli s ceste. Cilka ne vidi na cesto, ali vendar ve, da tako hodijo financarji in orožniki. Vsako noč sedaj pridejo na Dobravo ter oprezujejo gori okrog Rudnika in doli ob Jesenicah.

On ni med njimi, ki ga je udarila danes, je šele zvečer odšel, da se bo na Fužini odpočil za jutri. Ej, financar Ivan, zaman se boš trudil in pehal in grizel po Golici v kolena, Matevža ne boš zalotil!

Tako misli Cilka in v duhu vidi financarja pred seboj kakor je stal pred njo danes popoldne, ko ji je grozil. Kako mu je gorelo v očeh! Lepe oči ima in tudi sicer je zastaven fant. A tak ni kot Matevž. Saj ga je Matevž prekužil v Jesenico! Pa kako zna govoriti! Kakor bi rožice sadil! Seveda, za norico bi jo rad imel! Igral bi se rad z njo!

Ujezilo ga je danes, ko ga je udarila. In kako tudi ne: preje Matevž, zdaj ona. Čuvati se ga mora. Ni prav, če bi bila preveč osorna z njim. Še bolj bo sovražil Matevža, še bolj iskal za njim. Ali težko je biti prijazen z njim, tako silno težko, ko si pa takoj misli, da ga s srcem gleda, če mu oči vrže! Kako je danes hitro pograbil roko, ko mu je prst pomolila. Samo za hip mu je pustila roko, pa je že menil, da se mu bo pustila poljubovati. O, kaj še, gospod financar, še Matevža niso poljubile te-le ustnice, pa bi tebe?!

Koraki na cesti so utonili v grapo pod cerkvijo. V Cilkini glavi je pojenjala bolečina, oči so se ohladile. Le ta skrb: kaj bodo rekli oče, kaj mati, kadar zvedo, da je skrila tihotapca in ga ljubi? Janez ji je na sledi in nocoj je izdal neka, čeprav sam ne ve,

Karlu vrnitev z domovino. Tedenjo vlado je označil kot diktaturo manjšine, ki je je napovedal najostrejši boj. Kot priče nastopajo razni grški politiki. Za razpravo vlada veliko zanimanje. Obtoženemu Manolescu se je ponudilo 61 advokatov za zagovornike med njimi celo generali in bivši ministri.

Kmet in delavec na deželi.

Pri zadnjih občinskih volitvah so bile vložene v več občinah, ki so doslej veljale kot popolnoma kmečke, tudi delavske stanovske liste in so dosegle znatno število glasov, v nekaterih celo toliko, da na njih izvoljeni občinski odborniki so v domači občinski politiki lahko odločevali. To je dejstvo, in treba je k temu zavzeti pametno stališče.

Nekateri kmečki občinski odborniki SLS so v prvem trenutku predlagali, naj bi odborniki, izvoljeni na listi Slovenske kmetijske zveze ne iskali sodelovanja pri zastopnikih delavske liste, ampak rajši pri pristaših Samostojne kmetijske stranke, češ da je v domači občinski politiki, kjer gre mnogo bolj za gospodarska vprašanja kot za politična načela, mnogo važnejše in odločilnejše stanovsko kakor pa strankarsko stališče. Utemeljevali so ta predlog s tem, da delavski zastopniki ne bodo imeli smisla za varčevanje, ker jih občinske doklade veliko manj zadenejo kakor kmetijske posestnike. Slišali smo celo razlog, da na strankarsko pripadnost kmetijskih delavcev itak ni mnogo dati.

Končno je seveda zmagala zdrava razadnost in kmetijski in delavski pristaši SLS so se združili v skupnih klubih in nastopajo v občinskih svetih popolnoma enotno. Vendar je umestno, da ob tej priliki nekoliko premetimo razmerje med kmetiskim in delavskim delom prebivalstva naših kmetijskih vasi.

V gospodarskem oziru je najprej treba odpraviti predsodek, da je kmetijski posestnik, gruntar ali celo dvogruntar magnat-kapitalist. Tudi najboljše kmetijsko gospodarstvo je danes samo možnost s štirinajst do šestnajsturnim delavnikom in skrajno skromnostjo preživeti svojo družino. V splošnem se lahko trdi, da večina kvalificiranega delavstva boljše in lažje živi kot naše kmetijsko delavstvo.

Potem ne smemo pozabiti, da tvori vse prebivalstvo vasi na deželi gospodarsko enoto. Vsi so navezani na skupno usodo. Če pride slaba letina, ravno tako ali pa še bolj trpi vaški rokodelc, dninar, kajzar kakor gruntar in njegovi posli. Tudi najbolj čisti delavci brez vsake zemlje v vasi imajo neprimerno večjo skupnost gospodarskih interesov s kmetijskimi sovaščani kot z delavstvom v pravih industrijskih centrih. Ravno vsled izrednega gospodarskega stališča tudi strokovne delavske organizacije na kmetih ne morejo pognati pravih korenin.

To interesno skupnost tudi stranke, ki so v začetku stale na strogo razrednem stališču, vedno bolj uvidevajo. Socialni demokratje so v Nemčiji in drugod že davno premagali stališče, da spada kmet med kapitaliste in so v svojo organizacijo skušali

zajeti kmetijsko prebivalstvo brez izjeme. Tudi ruski boljševiki delajo precej v tem smislu.

Pri nas v Sloveniji so pokvarjeni delavski politiki socialistične stranke spravili srečno vse svoje ovčice pod popolen vpliv jutrovskega časopisja, ki vzgaja iz njih rezerviste za zavoženo politiko Žerjavove demokratske stranke.

Na ta način smo prišli tako daleč, da v istem času, ko naši kmetijski zastopniki premišljujejo, ali sploh morejo delati skupno politiko z delavskimi zastopniki, v času, ko se sliši iz naših delavskih vrst mnenje, da istočasno ne more dobro zastopati en poslanec kmetijskih in delavskih koristi, lepo, složno in enotno nastopajo na nasprotni strani izraziti bivši komunist in največji samostojno demokratski ali samostojno kmetijski magnat kapitalist.

Vsi ti pojavi so kvarne posledice svoječasne zmote: »kmet kmeta in samo kmeta,« ki je rodila odmev na drugi strani: »Delavec delavca in samo delavca.« Da je bilo to načelo popolnoma napačno, to spoznanje je danes že splošno, ostale so pa slabe posledice te zmote, to je vedno hušša cepitev in pa Samostojna kmetijska stranka, ki je vendar marsikaterega poštenega kmeta izpeljala iz vrst SLS. Sedaj se bodo ti samostojni kmetje lepo združili z Žerjavovimi demokrati in bodo komaj opazili, da so tam, kjer so trdovratno trdili, da nečejo biti.

O teh vprašanih in pojavih moramo v »Domoljubu« več pisati, ker si moramo sami določiti stališče, da ga nam ne bodo ukazovali drugi. Tovariši, oglasite se torej in povejte tudi svoje mnenje. J. M.

kaj. Jutri pa se bo že pričelo spraševanje. Zvedel bo Janez gotovo od drugih, da je otela Matevža in tudi očetu bodo obesili, ali pa materi; če prej ne, v nedeljo po maši gotovo. Kaj naj reče? Ali naj raje doma pove? Ah, čemu neki? Saj bo nevihta tako prekmalu v hiši, čemu bi jo sama že preje klical!

Luno zakrijejo oblaki. Mraz je Cilki naenkrat in tako je utrujena Golica je zaprla oči in zaspala, koča se samo nedoločeno loči od okolice. Zdaj tudi Matevž gotovo spi, ker se hoče naspiti za jutri. Če ni že Matija prišel k njemu in mu pvedal, kaj jim grozi.

Kdaj ga bo spet videla? Rekel je, da pride kmalu. Toda kdaj? Zopet ponoči! Ah, ko bi prišel zdajle, kako bi mu segla z rokami nasproti. Prav do roba bi se sklonila k njemu, pa bi mu povedala čisto tiho, kako ga ima rada.

Toda čas je. Cilka zapre okno in leže k počitku. Kot v pozdrav od one strani Golice posveti luna izza oblakov in vrže šop žarkov ravno v Cilkiino kamrico. Nato pa se zopet skriva za oblake.

Tretje poglavje.

Kako počasi Cilki mineva dan! Sobota je, opravila in dela in čiščenja in pripravljavanja čez glavo in polne roke, a misli se mude čisto drugje: tam čez Golico nad zeleno Dravo poletavajo in kakor beli golobčki Matevža obletavajo in božajo z belimi mehkiimi peroti. Iz zopet hodijo strmo pot iz Podhriba na Golico in gledajo sipine in strmine in grmičevje pogledujejo in jih je strah. Strah za noč, če ne bi bil Matija obvestil Matevža in Tilna pravočasno o grozeči nevarnosti. Skrb reže Cilki v srce, skrb za Matevža ji pali obraz in zopet raz njega kri poganja nazaj v srce, da je zdaj rdeča ko nagelj na oknu njene kamrice, zdaj bela ko ključavnica na goliškem rovtu.

Nikjer ne najde Cilka miru, nobeno opravilo ji ne more niti za hip prepoditi iz srca zlovešče slutnje, ki jo plaši. In niti potožiti ne more nikomur, ker nihče ne sme vedeti, kako je ž njo. Oče in mati bi ji ne privoščila lepe besede, ako bi zvedela, da je skrila ponoči tihotapca in mu dala ne samo zavetišče, ampak tudi svoje srce. Njemu, Matevžu, tihotapcu, brezdomcu! Zato se ogiblje Cilka očeta, še bolj pa matere, ki jo njeno skrbno oko že od včeraj nenavadno ogleduje, a ji trda skorja ne da, da bi vprašala, da bi ji dobro roko na čelo položila in z mehko besedo odzvela težko skrivnost.

Janez, le Janez je, ki bi mu najlaže povedala. Dobro Janezove oči vprašujejo tako udano in skrbno, tako zvesto slede ves dan vsaki njeni kretnji, da jo nehote in proti volji vleče k njemu, bolj ko k materi, bolj ko k očetu.

Po kosilu Cilka pomije in očisti posodo. Janez leži pot tepko na vrhu: Zdi se, da spi. Mati dremljejo na stolici nad šivanjem, oče tabernajo okrog hleva. Cilka zapre kuhinjo in stopi na prag. Njene oči gredo v dolino, v fužinsko udrtino se ogledujejo. Čakajo, kdaj zapoje vojaški koraki, kdaj pridejo financarji. O, je kakor splašena ptička Cilka, v svetli obleki z zlatimi lasmi, z modrimi očmi in vsa blede v obraz, kot ptička, ki čaka stisnjena sama vase, kdaj plane nadnjo prežeči jastreb. Strmi v dolino in ne vidi, kako jo skrbno opazujejo Janezove oči izpod tepke.

Pa stopi Cilka in zavije okrog vogala. Pred njo vstane Golica, deviška v cvetju belih ključavnic in koča na vrhu se ji svetli v obraz, da ji jemlje vid. Tako je čista vsa brežina od koče na vrhu, do Spodnje koče! Kakor blede obraz, ki mežika v opoldansko solnce. Čez Kočno ji seže do Stola oko in na levo čez Babo in Petelina do Rožice in še dalje prav do

našteli 12 milijonov, v Carigradu 800.000, v glavnem mestu Angora 75 tisoč. Torej ima Turčija toliko prebivalstva kot Jugoslavija.

Koliko pretečel v eni uri. Leta 1863. so prvi zapisali, koliko more kdo v eni uri preteči; Indijane Bennet je pretekel tedaj v 1 uri 18 km in 539 m. Kmalu nato je nekdo drug pretekel pet metrov več, 18.539 km, in to je ostalo celih 34 let. Šele v najnovejšem času se je nekaj spremenilo: največ doslej je pretekel leta 1913. Francez Babin, in sicer 19 km in 21 m; od tedaj naprej se pa ni še nič spremenilo.

Rosen slučaj. — Dva zdravnik sta sedela v gostilni in bi bila rada igrala tarok. Telefonirala sta po tovariša, naj pride k njima. Ta reče doma ženi: »Vraga vendar, še onkrat moram od doma.« — »Ali je stvar resna?« — »Zelo resna, dva zdravnik sta že tam.«

Krmiljenje poljev v Nemčiji. V Eichsfeldu v Nemčiji se pečajo že več kot sto let s posebno trgovino, s — prodajo polježev. Otroci zbirajo polježev in jih letno naberejo več tisoč kilogramov. Polježev zbirajo v posebne lesene zaboje, kjer jih krmijo z

Po katoliškem svetu.

Izredni privilegiji (predpravice), ki jih je dala sv. stolica mehiškanskim katolikom. Z ozirom na kruto preganjanje katoliške Cerkve in njenih vernikov, je dovolil sv. oče začasno tamošnjim duhovnikom in vernikom posebne privilegije. Mehikanski duhovniki lahko opravljajo sveto mašo ob vsaki uri in na vsakem kraju, tudi brez mašnih oblačil in celo v temi, da le izvrše glavne dele sv. daritve. Papež je dovolil, da verniki lahko sklenejo veljaven zakon v pričujočnosti dveh prič, vendar so dolžni ob prvi mogoči priložnosti obnoviti predpisane obrede pred duhovnikom. Tudi je podelil sv. oče zanesljivim pobožnim vernikom izredno dovoljenje, da smejo nositi s seboj posvečene svete hostije in obhajati z njimi sebe in druge.

Izredni ukrepi sv. stolice so jasen dokaz tudi najbolj neverjetnim Tomažem, da je peklenško preganjanje svetih Cerkve in ne vernikov od strani brezvercev v Mehiki resnično in nad vse strašno. Molimo za hudo preizkušeno mehiške katolike in budimo — na straži!

Naslov »duhovnik« — pridigarjem »narodne cerkve« ni dovoljen. Propovednik tako zvane »narodne cerkve« na Poljskem, Kucilovski je uporabljal pri svojem podpisu tudi naslov »ksiadź«, kar znači po naše »duhovnik«. Ko je moral radi tega pred sodnijo, je trdil, da mu pristaja tak naslov. Župnik Skonieczni pa je kot sodni izvedenec doževal na podlagi zgodovine, da častni naslov »ksiadź« (duhovnik) pri-

pada izključno le rimskokatoliškim duhovnikom, in da pridigarji sektanti (verskih odpadnikov) uporabljajo imenovano nazvanje izključno le zato, da bi katoliško prebivalstvo pripravili v zmožo. Sodišče je Kucilovskega radi protipostavnega privzajanja naslova »duhovnik« obsodilo na donarno kazen. Naslov »ksiadź« je imel vsak katoliški duhovnik na Poljskem že od 10. stoletja dalje. Beseda je istovetna z nazivom »knez« in kaže, kako globoko spoštovanje je bilo v ljudstvu na Poljskem napram duhovnikom. — Pri nas obkledajo žerjavci in njim podobni izgubljeni duhovščino z bolj »žlahtnimi« priimki.

Posvečenje prvega japonskega škofa. 30. septembra 1927, na praznik Kristusa-Kralja je bil posvečen v višjega cerkvenega kneza v cerkvi sv. Petra v Rimu prvi škof japonskega rodu. Imenuje se mons. Haysaha in bo imel sedež v Nagasakiju. Papež je izvršil škofovsko posvečenje sam, kar se smatra kot čim izredne prijaznosti sv. stolice napram japonski vladi, ki je zakonito priznala resnični obstoj katoliške Cerkve na Japonskem in dovolila, da je iz posebne prijaznosti do rimsko katoliške Cerkve plačala potovalne stroške za prvega katoškega japonskega škofa neka plemenitaška družina — budistovske vere.

Sto novih misijonarjev — saleziancev. Pretekle dni je odpotovalo na misijonsko delo po svetu iz Turina na Italijanskem sto novih misijonarjev. So večinoma Italijani, vendar je med odišlimi tudi precej članov drugih narodnosti.

Poljševiška vlada odklanja božji blagoslov. Sovjetski komisar v Berlinu ni ho-

tel podpisati častitke tamošnjega diplomatskega zbora nemškemu državnemu predsedniku Hindenburgu edino zato, ker so se v častitki nahajale tudi besedi »božji blagoslov«. Poljševiški zastopnik je raje izročil za proslavo 30 letnice Hindenburga — posebno pismo svoje vlade.

Novo ljudske skladbe.

Podeželske odre opozarjamo, da je P. Z. založila dve spevoigrji »Rožmarin« in »Snubačik«, izpod peresa priljubljenega skladatelja Vodopivca. Omenjeni deli sta kot dve kratki opereti, sestavljeni iz samih slovenskih narodnih pesmi. Vsak naš podeželski oder jih more uprizoriti. Na mnogobrojna vprašanja, ki jih P. Z. dobiva tozadevno vsak dan, odgovarjamo tem potom, da bosta pesnitvi dotiskani še ta teden, na kar takoj začnemo z razpošiljanjivo. Kdor se želi naročiti, naj pošlje svoj natančen naslov na »Pevsko Zvezo« Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5.

Omenjamo, da jih bomo prodajali po skrajno nizki ceni, ker nam gre le za to, da bo užitka lepe slovenske pesmi deležna sleherna naša vas, radi česar je bila P. Z. tudi ustanovljena.

Tem potom tudi omenjamo, da ima P. Z. v zalogi še mnogo Pevčevih pesmaric vseh letnikov in prilog vseh pesmic, ki so dosedaj v »Pevcu« izšle. Zato je nespametno, da se podeželski pevski zbori trudijo z mučnim prepisovanjem not, ker dobe pri P. Z. najrazličnejših pesmi v lepi obliki za mal denar. Vabimo pevske zборе, naj pridno segajo po njih. Pevska zveza je zato

14

veljem in drugim sočivcem. V pozni jeseni se polži odebele. Ko nastopi hladno vreme, se zaproplazi v svoje »hišice« in tako počivajo potem za drug denar na Francosko, kjer smatrajo polže kot zelo fino jed (de'likateso). Polžoreja je torej za Eichsfeld — važna gospodarska panoga.

Varstvo štrklje v Belgiji. Belgijska vlada je izdala odredbo, po kateri nživa štrklja izredne zakonito zaščita. Štrklje ne smejo streljati in tudi na drug način ne usmrtiti, ker vlada hoče, da bi bila štrklja nekdanj zopet domača ptica. Zanimivo je, da je bil zakon o zaščiti štrklje izdan ravno istega dne, ko se je »štrkljane zopet oglašila z novorjenčkom v — belgijski kraljevi hiši.

Mrtvaški zvon v Franciji. Američanka Thoburn je kapeli v Donamontu darovala velikanski zvon, da se postavi na mesto okrog trdnjave Verdun, kjer je padlo v svetovni vojni 400.000 vojakov. Prvikrat je zvonil ta zvon v Parizu »neznanega junaka«, nato pa ga bodo vozili po raznih krajih bojnega polja. Spremljalo ga bo 60 pevcev in god-

Kepe. Kje je šel Matija preko meje, kje krenil nevidno in neslišno v dolino? Ali je dobil Tilna, ali Matevža?

Tih korak stopi v Cilkina misli in težka okorna dlan ji sede na ramo.

»Cilka, kam gledaš?«

»Tjale v Golico, Janez.«

»Sem mislil, da dol na cerkev.«

»Čemu?«

»Da moliš.«

»Saj je že davno odzvonilo poldne.«

»Ali nimaš za ničesar drugega moliti, Cilka?«

Janez se skloni niže k njenemu obrazu in glas mu je tišji in mehkejši.

»Seveda imam, pa še dosti.«

»No vidiš!«

»In prav bi bilo, ko bi molilo!«

»Kajne!«

»Saj vi ne veste, Janez.«

»Morda pa le?«

Janez jo prime za roko in jo polegno za seboj proti lopici na kraju obvrta. Cilka mu pusti roko in mu sledi brez najmanjšega sledu obotavljanja. Kakor da bi bil uganil Janez njeno dopoldansko misel!

»Za koga bi morala moliti, Cilka povej?«

Cilka molči.

»Ouj, Cilka, pa ne morda za tistega financarja, ki buli vate, kakor bi te hotel nahosti na zenice?«

»O nek!«

»Sem mislil!«

Oba molčita nekaj časa, Janez išče vase, da bi pravo besedo utrnil. In jo je.

»Cilka, kajne, da nisi tako nedolžna pri onih tihotapcih, kakor se delaš?«

»Kaj veste?«

»Če bi vedel, vprašal ne bi...«

»Nisem, Janez! Povem Vam, če me ne izdate. Tudi materi ne in ne očetul«

»Pa financarju?«

»Temu me gotovo ne boste! Sicer pa morda slutil.«

»Tako?«

»Ušlo mi je.«

»Bog te čuvaj pred njim!«

»To tudi sam dobro vem!« In mu pove, kako mu je prisolila včeraj zaušnico, ko je bil preveč vsiljiv. Janezu pri tem pripovedovanju usta kar sama od sebe narazen lezejo od prešerne zadovoljnosti.

»Tega ti nikdar ne pozabim, Cilka! In vse tvoje tihotapske grehe odtehta ta zaušnica!«

V nadaljnjem razgovoru mu Cilka počasi pove, kako je pritekel tihotapec, kako ga je skrila, obvezala. O ljubezni pa molči, čeprav Janezova ušesa sluttijo skozi navadne besede tiho zveneti struno, ki jo zna ubirati samo dekliška ljubezen.

»Ali ga poznaš?«

»Seveda poznam! Sam mi je povedal. Kobentarjev Matevž je iz Breznice.«

»Ta?«

»Ga poznate, Janez?«

»Kako ne? Saj sva s starim njegovim ovce pasla skupaj po Golici. Ej, živa kri je v njem, kakor v očetu. Ne more dihati med štirimi stenami, šele v gori zaživi. Ko sem odšel k vam za hlapca, je bil Matevžek še mašen. Toda videl sem ga pozneje, ko sem bil na pogrebu njegovega očeta, ki ga je ravno par mesecev pred vojno ustrelil lovski čuvaj. Tudi matere nima več, jo je vojna vzela, ko ni imela Matevža doma, da bi skrbel zanjo. Zdaj mu sestra gospodinji, ki ji je mati zapisala bajto in zemljo, ker ni Matevž

Rimsko vprašanje.

Do leta 1870. je bila današnja Italija razdeljena v razne večje in manjše države, ki so se nato združile v enotno italijansko kraljestvo, ene prostovoljno, druge s silo. Med zadnjimi je bila tudi takozvana papeževa država, ki so jo v srednjem veku razni vladarji podarili sv. Očetu. Tedanji sv. oče Pij IX. ni imel moči, da bi uspešno z orožjem branil svojo in lastnino vsega katoliškega sveta. Ugovarjal je odločno pred vsem svetom proti cerkvenemu ropu, prokel in izobčil iz katoliške Cerkve kralja, njegovo rodbino in vse, ki so zakrivali ta rop ter se umaknil v Vatikan. V znak protesta od tedaj ni še noben sv. oče prestopil meje vatikanskega ujetništva. Italijanski brezverci so nagajali Cerkev, kar so mogli: vrgli so križ iz sodišč in šol, uvedli civilni zakon in sploh izpodkopali tla npravnemu in verskemu življenju. Ko se jim je nekoliko pomirila kri, fo ponujali papežu, seveda brezuspešno, za ukradeno premoženje vsakoletno denarno odškodnino, toda papež ni odnehal, ker ni hotel dati svetu videza, da se daje plačevati od italijanske vlade in da je tako pravzaprav od nje odvisen.

NAZNANILA.

ZVEZA SLOVENSKEH ORGANISTOV.

Kakor smo že poročali, se je ustanovila »Zveza organistov za Slovenijo«, v kateri sta včlanjeni obe društvi organistov, namreč za mariborsko in ljubljansko škofijo. Na ustanovnem običnem zboru, dne 26. oktobra 1927, se je sklenilo tudi, da se bodo vse važne zadeve organistov od strani Zveze objavljale

maral biti gospodar. On ne zdrži doma. Njegov dom so vse pianine, od Stola do Petelinjaka nad Baškim jezerom. — Lep fant je! — Cilka ga hvaležno pogleda. — »Četrť ure sta narazen Breznica in Št. Jernej, odkoder sem jaz doma. Raz Golice se ne vidi tja, ker je preveč gosta in visoka gmajna na okoli.«

Cilka z enim ušesom posluša pripovedovanje Janezevo, a z drugim prisluškuje v dolino proti Jermanovem grabnu.

»Ja, lep fant je Matevž! To bi bil gospodar na Hribarjevem.« In oči mu poredno ošvrknejo Cilkin obraz, ki vsa zardi v rdečici.

»Kako...?«

»Nič kako, Cilka, kar tako! — Sicer pa malo ti je že v srce pogledal zali Matevž. Ali ne, Cilka?«

Cilka molči, ali njena zadrega tem glasneje pri-trjuje Janezovemu vprašanju. Pa se ji sčasoma le razlije iz srca na jezik in tako zve Janez tudi o Matevževi obljubi, da kmalu zopet pride in o ruti oglavki, ki je ž njo Cilka obvezala ranjeno ramo.

»Da, da, saj sem slutil, Cilka! Zato bi bil najraje zadal tistega zelenega škrica, ki sili za teboj; ej, da ga upetam kdaj na samem! Kakor sem star, ne bo mu dobro!«

»Nocoj jih bodo šli tovit.«

»Ti je povedal?«

»Da, ko sem ga udarila v obraz, mu je ušlo. In ravno nocoj mislijo zopet priti tihotapci čez Golice!«

»Bog jih varuj, Cilka, sporočiti bi jim bilo treba.«

»Je že Matija šel sinoči. Samo če jih je dobil! Tako se bojim!«

»Ej, Matija je tič. Prisežeš lahko nanj! Kar nič se ne boj!«

»Janez! Oče kličejo iz hleva.

»Ja, oče!«

v »Domoljubec«, Slovenskom Gospodarju in »Cerkvenem Glasbeniku«. — Organisti v ljubljanski škofiji se torej opozarjajo, da pridno čitajo »Domoljubec« in vsa poročila pazno zasledujejo.

Tudi važno! Na neko vprašanje, ali se sme harmonij ali klavir organistu prisilno prodati, odgovarja tajništvo ZOZS, da se klavir ali harmonij pri organistu smatra kot »fundus instructus«, torej za izvrševanje organistovske službe h kateri spada učenje petja, neobhodno potreben predmet in se zato ne sme zarubiti in ne prisilno prodati. Če bi pa sodni sluga kljub ugovoru klavir zarubil, mora prizadeti pri tozadavnem sodišču takoj vložiti ugovor. To pa je veljavno le za on instrument, ne pa za več ter le za tisti, ki se res nujno rabi v službi. P. Kl.

n Prosvetno društvo na Črnutah vprizori v nedeljo 20. t. m. ob treh popoldne in ob pol osmih zvečer v »Društvenem domu« dr. Remševca igro »Zakleti grad«. Vstopnina 7, 5, in 8 Din. Vljudno vabljeni!

n Katoliško prosvetno društvo na Vrhoplju pri Moravčah vabi k predstavi »Vaški lopovci, ljudska igra v štirih dejanjih v nedeljo dne 20. novembra ob treh popoldne v Prosvetnem domu. — Vstopnina za stojišče 3 Din, za sedeže 4 Din.

n Ljudski oder v Smartnem pri Litiji vprizori v nedeljo, 20. novembra ob treh popoldne ljudsko igro »Verigac«.

n Prosvetno društvo v Borovnici priredi dne 20. t. m. igro »Bele vrtnice« ob treh popoldne.

n Ušel je pes Bernardinec belo-rujave barve, sliši na ime »Perun«. Če se je kam za-tekkel, naj se sporoči na naslov: Hafner Jože, Skofja Loka.

Meh za smeh.

Nekdo je planil v trgovino z živalmi: »Vi, slišite! Ko ste mi oni dan prodali psa, ste ga hvalili in rekli, da bo dober za podgane, pa se niti ne dotakne nobene.« »No, ali nisem prav povedal, da je dober za podgane?«

»Daj, nastelji!«

»Bom koj, oče!«

»Janez, pa nikar ne povejte očetu ali materi, kar veste!«

»Ne bom!«

Brž odhiti proti hlevu. Še nazaj se ozre na Cilko, ki gleda za njim in ji je laže, ker je odprla okence v dušo vsaj nemu človeku, ki ji bo stal na strani, naj pride kar hoče. Janez bi umrl zanjo, to Cilka ve dobro. In tudi izdal je ne bo, ker pozna očetovo ihto in materino skrb. Tako gre Cilka mirnejša v hišo, da pripravi obleko za jutri.

Proti večeru, ko se je Cilka že preoblekla za k šmarnicam, udari v veži težak korak in predno Cilka utegne pomisliti, kdo bi bil, že stoji v hiši financar Ivan.

»Dober večer, Cilka!«

»Bog daj!«

»Kako smo lepi nocoj!«

»Vi kakor vedno!« Toda brž popravi v dobro besedo:

»K šmarnicam grem.«

»Škoda, da ne morem s teboj! Ali bi hotela, da bi šla skupaj?«

»Vsakemu je cesta prosta. V cerkev pa bi ja ne šli v!«

»Zakaj pa ne? Saj ne bi šel prvič.«

Ko Cilka ničesar ne odvrne, potoži financar:

»Moram pač iti molit drugačne molitve.«

»Trebam vam je?«

»Služba, Cilka.«

Mati stopijo v sobo, tako da financar ne utegne opaziti bledice, ki je spreletela obraz Cilkin, ko ji je pokazal puško s kretjnjo in besedo.

»Dober večer, mama, Greste tudi v cerkev?«

»Ti, povej mi no, kako si se odvadil kajenju?« »Čisto enostavno. Na nasvet zdravnika, na željo moje žene in na ukaz moje tašče.«

★
Srdit potnik: »Vlaki na tej progi imajo vedno zamude.« Načelnik: »Čemu pa bi nam bile čakalnice, ako bi vlaki točno prihajali?«

★
Tonej: »Tudi zmaju bi se upal pogledati v oči, samo da bi to deklico dobil.« Francelj: »Saj boš lahko. Le počakaj, da stopiš pred njenega očeta.«

★
Ona: »Ta-le igra pa ni naravna, žena venomer zahteva od moža denar.« On: »Ali ni to nekaj čisto naravnega?« Ona: »Toda v tej igri ga vedno dobi.«

★
»Vi bi bili izboren plesalec, ako bi ne imeli dveh reči,« je dejala plesalka začetniku. »In kakšni sta ti dve stvari,« je vprašal nerodni plesalec. »Vaši nogi!«

★
Zdravnik: Ali ste odprli obe okni v spalnici, kakor sem vam naročil? Bolnik: »Ne. V moji spalnici je samo eno kno, zato sem pa to dvakrat odprl.«

★
Gospodinja: »Jaz nikoli ne pitam potepuhov.« Vandrovcec: »Saj ni potreba. Dajte mi le nekaj jedi in žlico, bom že sam v usta nosil.«

★
Vnuček: »Ded, ali ste bili tudi vi v Noetovi barki?« Ded: »Ne!« Vnuč: »Kako pa je to, da niste utonili?«

benikov, ki bodo pripravili po mestih koncerte v korist kapele. Na koncu potovanja pride ta orjaški zvon v 50 metrov visok zvonik.

Šušna v južni Afriki. Med najstrašnejšimi nesrečami, ki neredko obiščejo južne afriške kraje, je suša. Letos je uničila veliko tamošnje de-željo Kap. Računajo, da je poginilo vsled suše okrog tri milijone glav govod. Nad 6000 doslej premo- njih poljedelcev je obubo- žalo.

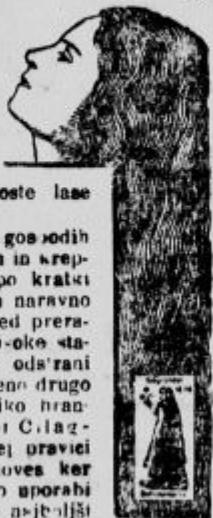
Brez vere ne gre. V šestih letih francoske revolucije so napravili 15 tisoč 479 zakonov, naredb, odredb, zapovedi in prepovedi. A vse ni nič pomagalo. Voditelj revolucije, zloglasni Robespierre, je sam priznal: »Brez vere ne gre!« — In znani sovražnik Cerkve in Kristusua, Voltaire, ni hotel nobenega uslužbenca, ki ni bil veren. Bal se je namreč, da bi ga, ker brez vere, ne umoril.

Srečni natakar. V Milanu je zadel natakar Lepori v dobrodelni loteriji 300.000 lir, torej več kot 900.000 dinarjev. Ti pa lahko zadeneš vilo »Sla-dion« v Ljubljani, popolnoma moderno opremlje- no. Kupi sreček!

Posnemalniki za mleko, plahte
za vozove in konje pri znani domači narodni
tvrdki FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Jaz Ana Čilag

a svojimi 185 cm dol-
gimi divnimi Lorelei
lasmi sem dobila iste
slepi uporabe pomade,
katero sem sama iz-
našla. Ista je priznana
kot edino sredstvo pro-
ti izpadanju za post-
krepitev razvitka za goste lase
in za ojačanje las.

Pospeši pri damah, gospodin-
in otrocih razvitek gostih in krep-
kih las in jim da že po kratki
uporabi naravni blešč in naravno
barvo ter jih varuje pred prer-
nim osiivenjem tja do višje sta-
rosti. Čilag pomada odstrani
prhljaj tekom 48 ur. Nobeno drugo
sredstvo ne vsebuje toliko hran-
ljivih snovi za lasne kake Čilag-
pomada, ki je po vsej pravici
pridobila si svetovni sloves ker
tame in gospod e že po uporabi
prve steklenice doživijo najboljši
uspeh; izpadanje las izo-tane po-
polnoma že po nekaj dneh in pok-
nova rast. Ta uspeh dokazuje mo-
50 letni
ubitelj in milijoni zahvalnih pi-
sem, ki sem
ih prelela iz celega sveta.

Cena velikemu lončku Čilag-pomade
Din 14.—, dvojnemu Din 9.—, K vsakemu
lončku je potrebno 1 stekl. Special Shampoo
za 20 kratno izmivanje glave) Din 25.—. —
Poština posebej. Razpošilja se proti povzetju
ali predplačilu iz tovarne za S. H. S.

Laboratorij „Aurora“,
Sremska Kamenica št. 7.

**Izdatnost, obile pene, neškod-
ljivost** napram tkaninam in nizka cena so
vrline priznanega mila „GAZELA.“

Kdor je malokrven? Kdor je bleđ?
Kdo ima slabo živce in valed tega po-
manjkanja v spanju in pogosto glavobol, kdor
nima teka? Kdor boleha na pljučih?
Kdor je malar den? Kdor boleha na
želodcu naj pije

„ENERGIN“

živilnato k na vino.

Slabi nerazviti otroci z uporabo „Ener-
gina“ se izmenjajo v vira prav gotovo
dobre zdravje in rudoč barve. pridobijo bodo
na teži telesa in postajajo odporni proti vsem
boleznam. — Na-lov za naročila.

Laboratorij „Aurora“, Sušak 13.

8 pr. steklenic vred 3 volike stekel za 128 Din
6 velikih stekel za 248 Din in 1 mala steklenj.
V ceni je računana poštnina, zaboj in zavoj.

Edino pri meni dosežete najnižje cene
v manufakturnem blagu.
Ravnokar dospelo v krasni izbiri zimsko blago
moški in ženski šofli, barhenti, flanela in drugo
volneno blago. Posebno razkošna izbira v dubel-
nih za moške suknje in suknjice. Razno drugo
manufakturno blago Lepo izbira v ženskih, moških
in otroških jopicah; krasne svilene rute in kra-
vate. Špec izbira krasnih moških srajc. Vsele
pravočasnega ugodnega nakupa so cene brez kon-
kurence. Dalje velika izbira v kuhinjski ema-
lirani in litocemajlirani železni posodi, porcelanu, ste-
klu, svetilkah itd. Steklo za okna, kovje ter dru-
ge potrebščine. Vedno sveže prvovrstno špec-
rijsko blago in moka po znižani ceni. Stalna za-
loga splitskega in trboveljskega cementa. — Za
ceni. nakup se najtopleje priporočam in jamčim
za solidno postrežbo.

J. MENART, trgovec — DOMZALE.

Učiteljica: »Ali je res, da ima tvoja
mati difteritis?« Tonček: »Res je.« Učite-
ljica: »Pa ne veš, da moraš v takem slu-
čaju ostati doma? Lahko prineseš bolezen
v šolo, katero bi dobil od matere in ves
razred bi lahko obtelel.« Tonček: »Brez
skrbni, gospodična. To je namreč moja ma-
čeha in od te nikoli ničesar ne dobim.«

V cirkusu so dobili novega plezalca
po vrvi. Ko je za poskušnjo napel žico, je
našel, da je na nekem kraju pokvarjena in
rekel je ravnatelju cirkusa: »Ta žična vrv
je slaba, lahko se mi pri plezanju utrga.«
Ravnatelj: »Nič ne stori, saj jih imamo še
v zalogi.«

Profesor pri razlaganju: »Tekočina,
katero vidite v tej mali steklenici, je naj-
hujši strup. Ena sam kapljica, položena na
jezik mačke, umori najmočnejšega člo-
veka.«

Žrebanje loterije društva »Trgov. akademija« v Ljubljani

se je na željo številnih naročnikov srečk, ki so
zamudili termin 27. oktobra.

preložilo nepreklicno na 5. december 1927.

Prodaja srečk v trafikah, trgovinah in zadnji rok
za plačilo do 1. decembra! — Pri društvu naro-
čene srečke se pošiljajo naročnikom samo proti
plačilu. — SREČKA STANE 10 Din. — Dobitkov
je 885 od 50.— do 100.000 Din.

Violine od 85.— Din,
crnometal od 845.—
Din, ročne harmonike
od 15.— Din, man o-
line od 125.— Din,
citre od 125.— Din,
gitare od 207.— Din,
esena in pločevinasta
piana, tamburice itd.
v prvovrstni kvali-
teti, po izredno nizkih
cenah, direktno s tovarniškega skladišča.

8 dni na ogled. Instrument, ki vam ne bi
ugajal, vrnemo nazaj.
Veliki ilustrovani cenik zastoj.
Zahtevajte ga od tvrdke: Skladišče
MEINEL & HEROLD tovarna glasbil, gram-
ofonov in harmonik
Maribor št. 107.

Ni je več nevarnosti metljivosti ker

„DISTOL“

popolnoma zanesljivo uničuje vse metilje brez vsakoršnih posledic.

Male kapsule za ovce z napisom v cirilici
ДИСТОЛ

Velike kapsule za govedo z latinskim napisom
DISTOL

Izdeluje se Distol pod stalno kontrolo klinike za govedo veterinarne fakultete
vseučilišča v Zagrebu (Prof. RAJČEVIĆ).

Varujte se pred ponaredbami in nadomestnimi izdelki!

Navodila in brezplačno preiskovanje govna izvrši

„KAŠTEL“ tvornica kemijsko farma-
ceutskih proizvodov d. d.
KARLOVAC.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
iščejo poslovanje obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe.

Revija 8 modelov za
izdelov, žleba-
kov od ambi-troja ali
pa prodam stroj, malo
rabljen s 105 ploščami.
M. Kralj izdel opeke,
p. Gradec Belokrajina.

Malo posestvo 15 do 40
oralov,
želim kupiti na Gorenj-
s-em. — Cenjene po-
nudbe na upravo pod
št. 9064.

Sprejme se krepak
in pršen
fant kmečkih starišev,
v pouk kovačke in pod-
kovaške obrti pri Leo-
pold Debelaku, kovač,
Radeče, p. Zid. most.

Za žagar. in mlinar.
obrt se sprejme v pouk
priden, pošten kmečki
fant z vsjo oskrbo. —
Fran Mihelčič, žagar
in mlinar, Brod št. 10,
p. Do. Lo. atec.

Mizarskega valenca
pošanih staršev, spre-
m-m. — Franc Brek,
mizar, Dravje št. 10,
St. Vid nad Ljubljano.

Narlove od oglasov in
pojasnila do-
be vpraševalci samo
tedaj, ako prilože do-
pisanico ali zamsko za
odgovor.

OKRAJNE ZASTOPNIKE

za prodajo vsakemu kmetovalcu potrebnih, že vpeljanih predmetov, se išče. Pripravno za zavarovalne zastopnike, vpok. drž. uslužb. itd. — Dopise na upravo lista pod šifro: »Sadjarstvo«.

Najcenejše in najbolj kupite

razno blago katerega uvažam iz raznih ženskih in angleških tovarn za moške površnike in ženske plašče, kakor tudi vsakovrstno sukno za obleke. Isto imam veliko zalogo raznovrstnega parhenta, katerega prodajam izpod nabavne cene.

Se priporočam cenjenemu občinstvu

ANTON SAVNIK, Škofjaloka.

Bakrene kotle za kuhanje žganja

kotle za prašiče, posodo vlito in pločevinasto, štedilnike, peči in vso drugo železino Vam nudim po najnižjih cenah z naša trdka

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom
naj pride all piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske obleke, parhet, flanele, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih).

Obstoj trdke blizu 60 let.

Deteljno seme

kupujemo po najvišji ceni. — **SEVER & KOMP.**, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 9081

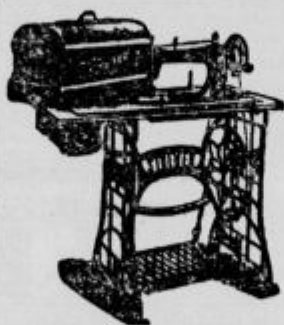
DOL

obvezo in odprite vendar enkrat oči ter ne kupujte v trgovinah, kjer Vam nudijo slabo robo za drag denar, ampak kupite se danes dopisnico za 50 par in pišite takoj po ilustrovani cenik z več tisoč slikami na veletrgovino **R. Siermecki, Celje, št. 19.** v katerem najdete po čustovito nizkih cenah obleke, ževlje, klobuke, srajce, ure, harmonike, gramofone, britve, toaletne, modne, jeklene in galanterijske predmete. Naročila čez 500 Din poštnine prosto. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribolov, kupiš pri: **F. K. KAISER**, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6. 8972

Hiša z gostilno in majhnim posestvom, blizu Mengša, se ugodno proda. Posestvo je pripravno za vpokojenca, malega obrtnika ali trgovca. — Naslov se izve pri **M. TICAR**, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1. 8935

Najpopolnejši
STÖWER
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdki

L. Baraga,

Ljubljana
Šelenburg. ul. 6/1.
Brezplačen ponk.
15 letno jamstvo.

Ustanovljena l. 1889.

Telefon št. 2016. Poštai ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje vlo-
ženega denarja
nad 250 milio-
nov dinarjev.

(Gradska štedilnica)
Ljubljana
Prešernova ulica

Stanje vlo-
ženega denarja
nad 1.000 milio-
nov kron.

sprejema vloge na hranilno knjižico kakor tudi na tekoči račun in sicer proti na ugodnejšemu obrestovanju. — Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoenja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vpravi radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Kajenje je sirup!

Vsakdo se more igrati odvaditi zdravju tako škodljivega kajenja z dr. Raseherja Putsch-tabletami. 1 omet 30 Din in poštnina, eno ozdravljenje 5 ometov 145 Din franco razpošilja trdka „Aurora“, Sremska Kamenica št. 7. Dobiva se tudi skoro po vseh lekarnah in drogerijah.

Primerna darila za Miklavža.

Tvrška F. in L. GORIČAR, »Pri Ivanki«, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29

priporoča veliko izbiro zimskega blaga — n. pr. sukno za m. obleke in površnike od 75 Din naprej, velour za plašče v vseh barvah od 80 Din naprej, pliš za plašče, 120 cm širok, od 120 Din naprej, mod. barhenti za vrhnje obleke od 14 Din naprej, flanel barhenti za spod. perilo od 10 Din naprej, temnosiv, bel in surov barhent od 12 Din naprej, kotenina, bela in rujava, od . . . 8 Din naprej, zimske rjuhe 42 Din, flanelaste deke 52 Din, klotaste odeje 200 Din, posteljne garniture (3 komadi) 230 Din. Najboljše triko maje, srajce, hlače, otroške skoke, volnene maje, vestje, nožavice, kapce, rokavice, velike rute, pletke, volnene rute in šerpe, otroške obleke, volnene in harhaste, pisane in klotaste predpasnike, izgotovljene otroške in damske plašče, kožuhovino za na plašče, moške šale in ovrtnike, kravate, narančnice itd., vse po zelo znižanih cenah. — Pazite dobro na naš naslov in št. 29.

Za kože

vseh vrst divjačine

pa ujam
naj. tje
cene

Prvovrstno

cepljene trte

morete dobiti z največjim jamstvom in po najnižjih cenah iz

trtnice „Mitinac“, Smederevo.

Zahtevajte cenik od g. M. Obrenovića, Poenkarejeva ul. 35, Beograd. — Tel. 18-51.

Francoska linija

Cie. Cie. Transatlantique

Havre-Newyork, samo 5 1/2 dni čez morje.

Cie. Chargeurs Réunis, Sud Atlantique
in Transports Maritimes

za severno in južno Ameriko z brzoparniki ki vozijo v-ak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilije v Argentino, Kanado in Avstralijo

Vse pojasnile daje zastopnik

IVAN KRAKER
Ljubljana

Kolodvoška ulica 35

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzoslav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7%, drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**